

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

Disquisitio I. De Primatu Romani Pontificis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

disi iuramenti tenor, illud his verbis reprobat: Quæ cum ita sint, vobis ex verbis ipsi...

7. Sed consideremus, utrum declaratio Illustrissimorum Præsulum Gallicanorum cum Scriptura sacra consentiat, aut sacris Canonibus, & Patrum traditione, quæ sunt fundamenta libertatum Ecclesiæ Gallicanæ, nitatur; an non potius verum sit, quod aliqui scripserunt, eam sententiam nonnisi post schisma tempore Concilij Constantiensis in lucem editam; antea verò iudicium Summi Pontificis tanquam indubitatum habitum fuisse, non propter, aut post Ecclesiæ consensum, sed etiam propter non errandi privilegium B. Petro, & eius successoribus à Christo collatum.

8. Porro ipsa propositio, quam hic expendimus, satis declarat, non agi de Papæ, tanquam privatæ personæ, opinionibus; sed de ipsius tanquam Summi Pastoris, & Pontificis totam Ecclesiam instruendis doctrinâ; uno verbo, de decretis, quæ ad omnes & singulas Ecclesias pertineant; idque in fidei quæstionibus.

9. Non disquirimus etiam; An Summus Pontifex aliquam fidei quæstionem definiturus egeat consilio, & quo, quæve aliâ diligentia uti debeat. Supponimus enim, ipsum, ne Deum tenet, media teneri adhibere ad cognoscendam veritatem ordinata. Sed si Divina providentia eum ad finem, id est,

fidei veritatem certò, tutoque assequendam dirigat, sine dubio ad assumenda media necessaria etiam inducet. In eo igitur sistimus; An Papæ iudicium, nisi Ecclesiæ consensus accesserit, incertum sit, & reformationi obnoxium, concurrentibus quibusvis alijs conditionibus?

Author veritatis inextinctæ Concilij Tridentini in præfat. tom. 3. n. 40. rei hujus statum indagat sub ista quæstione. Dum Clerus, iniquiens, Gallicanus verbis dilucidis fateretur, in fidei quæstionibus præcipuas esse Summi Pontificis partes, an non per hæc verba intendit, in eodem Summo Pontifice profiteri vicarium Christi characterem, sub quo ita oporteat, stare Oecumenicum Concilium in nomine Christi, sive ex normâ per hunc constitutâ aggregandum, ut ex talis vicarij Christi characteris formâ subsistat Christi auctoritas, fidei decretis taliter contentis infallibilitatem repromittentis? Quo sic constituto, hoc saltem, ut fateatur Clerus Gallicanus, necessum est, Concilij nempe ex universis licet Christianitatis nationibus, absque tamen characteri seu nomine Christi Vicario aggregatis, neque competere infallibilitatem, neque plenam auctoritatem in condendis fidei decretis. Insuper ex ejusdem articuli verbis dilucidum apparet, a Clero Gallicano haud denegari Summo Pontifici auctoritatem, extra Ecclesiæ consensum, sine Oecumenici adeò Concilij interventu, decidendi ac definiendi fidei quæstiones, tametsi consummatam in hęc infallibilitatem negare videatur Summo Pontifici, nisi Ecclesiæ consensus accesserit. De quo proinde puncto, quid concludendum sit, patebit ex sequentibus disquisitionibus; quarum prima dicitur; Qualis sit Romani Pontificis Primatus; Secunda; An, & quanta sit Summi Pontificis antecedenter ad Ecclesiæ consensum infallibilitas in decidendis fidei dogmatibus? Tertia; Vtrum hujus iudicij infallibilitas propter irrefragabilem ostendi possit ex sacris Litteris? Quarta; Vtrum demonstrari queat ex sacris Canonibus, & Concilij Oecumenicis? Quinta; An ex unanimi Patrum consensu, & praxi Ecclesiæ, rationeque Theologica? Sexta expendit quæ Elliesius circa Papæ in rebus fidei infallibilitatem opponere nititur. Quibus tandem subnectetur corollarium finale, quo inter alia expenditur, quæ hanc in rem Author inextinctæ veritatis Concilij Tridentini cit. præfat. ad to. 3. à n. 41. in medium protulit.

DISQUISITIO I.

De Primatu Romani Pontificis.

IN omnibus instituti præsentis articulis occurrebant materiam hunc Apostolicum Romanæ Ecclesiæ Primatum concernentes; quia tamen Ludovicus Ellies du Pin sacre facultatis Theologicæ Parisiensis Doctor in sua circa antiquam Ecclesiæ disciplinam dissertatione quartâ nititur Sacre Scripturæ fundamenta, qui-

ta, quibus Primatus ille fulcitur, concutere, operæpretium est visum, quarto Cleri Gallicani circa Pontificiam auctoritatem articulo deinceps discutendo præmittere argumentorum ac exceptionum eum Primatum, uti patebit, haud parùm deprimentium, à dicto Eliesio adductorum accuratorem discussionem. Qui porrò Theologus in præata dissertationis suæ præloquio dicit, consiliū sibi esse, sine ira & studio de Primatu Romani Pontificis disserere, & quæstionem hanc non in disputantis, sed potius in quærentis modum tractare. Liceat ergo mihi ad ea, quæ in modum quærentis hinc proponenda dicuntur, absque ullius pariter affectūs minūs integri studio respondere, resolutionemque veritati consonam in medium proferre.

S. I.

Vtrum, & quomodo Primatus S. Petri possit ex Scripturis Divinis demonstrari?

2. **E**liesij in hoc paragrapho præcipua intentio est, expendere sacræ Scripturæ testimonia, quæ ad demonstrandum Petri inter Apostolos Primatum Bellarminus & alij adducunt tum sub istis *Matthæi. 16.* ad Petrum à Christo prolatis verbis: *Tu es Petrus, & super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam;* Tum sub hoc sacro contextu: *Tibi dabo claves regni Cælorum;* Tum sub vocibus *Ioannis vlt. ad Petrum determinatè directis Christi verbis: Pasce oves meas, pace agnos meos.* Videamus ergo impræsentiarum, quomodo Eliesij hæc fundamenta concutere conati exceptiones convelli valeant.

ARGUMENTUM I. Eliesij.

3. **H**ic author excipit primò. Locum illum, *Tu es Petrus, & super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam;* ab Interpretibus, & sanctis Patribus variè exponi. Sunt enim non pauci, qui per Petrum hinc intelligunt fidem & confessionem Petri. Ita Hilarius lib. 6. de Trinit. Super hanc igitur confessionis Petram Ecclesia ædificata est. Greg. Nyss. in opere de adventu Domini: *Petra verò fidei tanquam fundamentum, ut ipse Dominus ait ad Principem Apostolorum: Tu es Petrus, & super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam: super confessione videlicet Christi, quia dixerat: Tu es Christus filius Dei viventis.* Ambros. lib. 6. in Luc. & in cap. 11. Ep. ad Ephes. Super istam Petram ædificabo Ecclesiam meam hoc est, in Catholica fidei confessione statuam fideles ad vitam. Idem de Incarnat. c. 5. Non enim de carne Petri, sed de fide dictum est; quia portæ mortis ei non prævallebunt, sed confessio vincit infernum, Chrysost. hom. 55. super Matth. Super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam; id est, fidem, supple super, & confessionem. Idem habet ibid. homil. 83. & cap. 9. Epist. ad Galatas, & in serm. de penit. *Tu es Petrus, & super hanc Petram: non dixit super Petrum, non enim super hominem, sed super fidem fundata est Ecclesia.* Hunc sensum fuse explicat Augustinus

tract. 123. in Ioannem: *Non enim, inquit, à Petro Petra, sed Petrus à Petra: adeo quippe, ait Dominus, super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam, quia dixerat Petrus: Tu es Filius Dei vivi. Super hanc ergo, inquit, Petram, quam confessus est, ædificabo Ecclesiam meam; Petra enim erat Christus, &c. Et sermone 13. de verbis Domini: Tu es ergo, inquit, Petrus, & super hanc Petram, quam confessus es; super hanc Petram, quam cognovisti, dicens, tu es Christus Filius Dei vivi; ædificabo Ecclesiam meam; id est, super me ipsum Filium Dei vivi, super me ædificabo te, non super te me. Acacius Melitens in homil. in Conc. Ephes. cap. 7. p. 3. eundem sequitur: *Hæc fides, inquit, nostra, super hoc fundamentum Ecclesia ædificata est.* Adhuc pulator Cyrillus Alex. lib. 4. de Trinit. Petram, inquit, opinor, nihil aliud, quam incunctam & firmissimam fidem vocans. Idem habet tom. 14. in Esa. orat. 11. Item Juvenalis Hierosol. in litteris Synædicis. Super hanc Petram & super hanc confessionem roborata est Ecclesia Dei. Theodoret. Ep. 146. & 77. confessionem Petri fundamentum & basim asserit. Ita etiam exponunt hunc locum Anonymus scriptor in *Catenâ Nicetâ: Petrum, inquit, confessionem vocavit. Gregor. Mag. Ep. lib. 3. Ep. 33. Felix III. Ep. 5. ad Zenonem. Ildorus Hils. lib. 7. orig. Beda homil. de Sancto Petro, & homil. 3. in Dominic. Palmarius Druthmarum in cap. Matth. c. 37. Hinc. opuscul. 33. cap. 5. & 65. Rupert. lib. 3. in Matth. Tostatus in hunc locum, & alij. Ab istâ expositione non multum abluunt ij, qui Petrum interpretantur Christum, quem Petrus erat confessus,**

Ita Hier. in cap. 7. Matth. ac præcipue Aug. qui in lib. retractat cap. 21. hanc expositionem cum altera componit, & neutram alteri præfert in lib. contra Ep. Donati: *Dixi in quodam loco de Apostolo Petro, quod in illo tanquam in Petrà fundata sit Ecclesia, quo sensu etiam cantatur in ore multorum in versibus beatissimi Ambrosij; ubi de Gallo Gallinaco ait: Hoc ipse petra Ecclesiæ canente, culpam diluit; scio, me postea sæpissimè sic exposuisse, quod à Domino dictum est: Tu es Petrus, &c. ut super hanc intelligatur, quam confessus est Petrus, dicens; Tu es filius Dei vivi, ac si Petrus ab hac Petrà appellatus personam Ecclesiæ figuraret. . . . harum autem duarum sententiarum que sit probabilior, elegit testari. Vide eundem tract. 124. in Ioannem & serm. 13. De verbis Domini. Huic adjungendus Theodoritus in cap. 3. Ep. 1. ad Corinth. Beda in cap. 16. Matth. Magister in cap. 2. Ep. ad Ephes. & alios, quos videre poteris apud Launolium Ep. part. 5. Ep. ad Voellum.*

Alia porrò expositio est, nomine Petra ipsum Petrum intelligi. Tertul. in lib. de præscript. heretiorum. Latuit, inquit, aliquid Petrum ædificanda Ecclesiæ Petram dictum. Et in lib. de Monogam. c. 7. Origenes homil. 5. in Exodum: unde magno illi Ecclesiæ fundamento, & Petrà solidissima, super quam Christus fundavit Ecclesiam, dicitur à Domino modicæ fidei: & quare dubitasti? Et apud Euseb. lib. 6. hist. c. 19. Petrus, super quem Christi Ec-

lesia. Cyor. Ep. ad Iub. Petro, super quem Dominus edificavit Ecclesiam. Ecclesia, que una est super Petrum. Item lib. de unit. Eccles. & Firmit. Ep. ad ipsum Hil. Can. 16. In Matth. in nuncupatione novi nominis salix Ecclesia fundamentum. In Psal. 137. Cui Petro superius claves Regni Caelorum dederat, super quem edificaturus erat Ecclesiam. Hieronymus Ep. 57. ad Damasum: Beatitudini tue, id est, Cathedra Petri in communione confessor, super illam Petram edificavit Ecclesiam scio. Et in Ep. ad Marcellam: Si igitur Apostolus Petrus super quem Dominus fundavit Ecclesiam. August. in lib. de vera. supra, eandem expositionem tradit. Item Cyrillus lib. 2. in Ioann. Leo Ep. 75. Maximus Taurinensis in hom. de Petro & Paulo, Theophylactus, & alij.

Denique non hoc tantum de Petro, sed & de alijs Apostolis dictum esse, affirmant plerique; Origenes tract. 1. super cap. 16. Matth. Tu es Petrus. Petra enim est, inquit, quilibet Christi discipulus, & super talem Petram constructur omnis Ecclesiastica doctrina. . . . Quod si super illum unum Petrum tantum existimas edificari totam Ecclesiam, quid dicitur es de Ioanne filio Tonitru, & Apostolorum unoquoque. Cyprian. Ep. 27. de omnibus Episcopis id dictum esse ait. Hieron. lib. 3. contra Iovin. At dicis, super Petrum fundatur Ecclesia, licet id ipsum in alio loco super omnes Apostolos fiat. . . . tamen propterea inter omnes unus eligitur, ut Capite constituto, schismatis tollatur occasio. Et in Psal. 86. cunctos Apostolos Ecclesie fundamenta esse dicit. Basil. in cap. 1. Bra. ait, Ecclesiam edificatam in Apostolis, quorum unus est Petrus. Aug. in Psal. 86. Apostolos omnes fundamenta Ecclesie appellat; & Epist. 165. ait, hunc Petrum dictam fuisse, eo quod gereret totius Ecclesie personam. Theodor. in Psal. 86. Fundamenta vocat Apostolos. Deinde Palschius Rabertus lib. 4. in Matth. Non super unum Petrum, verum super omnes Apostolos, apostolorumque successores Ecclesia Dei edificatur: unde David. Fundamenta eius in montibus sanctis.

Refutatio istarum exceptionum.

Primò igitur ponamus, secundum Patres ab Eliesio allegatos sub Petra, super quam edificata est Ecclesia, intelligi confessionem Petri, qua dixit: Tu es Christus Filius Dei vivi. At eo ipso, quod istud Ecclesie edificium sit perpetuum & adeo firmum, ut portæ inferi non sint adversus illud prævalitura, oportet, etiam petram, seu fundamentum, stare inconcussam non tantum in persona Petri, sed pro perpetuo Ecclesie statu usque ad consummationem sæculi. Illa ipsa autem verba sunt dicta Petro, quæ totius Ecclesie figuram gerenti propter Apostolatûs primatum, ex Sancto Augustino superius citato. Oportet igitur, illam fidei confessionem seu petram Ecclesie ita stare inconcussam pro perpetuo Ecclesie statu, ut consequentur etiam Apostolatûs primatus, ratione cuius Petro sunt dicta illa verba, sit perpetuus, habeatque perpetuo secum connexam fidei firmitatem, seu petram

Ecclesie. Atqui ista in Apostolatûs principatu perpetuas, in quæ cum fidei firmitate connexio non sublitteret, nisi transisset in successores usque ad consummationem sæculi futuros. Quare admissis & ponderatis illis per Eliesium allegatis Patrum sententijs, consequens est, usque ad extremum iudicij diem fore successionem in primatu Apostolatûs connexam cum fidei firmitate. Quamvis proinde Augustino lib. 1. Retract. cap. 26. advertente, dum jam pro tunc extiterint illorum verborum super hanc petram, Patrum expositiones, ita, ut aliqui per petram Petrum, alij fidei confessionem à Petro editam intelligerent, constat tamen, ambas reincidente in idem, ac æque efficaces esse ad probandam Apostolici primatûs in Ecclesia cum fidei firmitate connexam successionem. Unde hoc tantum discriminis est, quod expositio prior consideret illum textum formaliter secundum id, quod est formale, posterior autem subjective ac materialiter, secundum subjectum scilicet, in quo illa fidei firmitas esset connexa cum Apostolatûs primatu ac potestate clavium.

Secundò. Admittamus alteram quoque expositionem, secundum quam verbis: Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam, intelligitur Christus, de quo Apostolus Paulus pariter dixit: fundamentam atrud (Ecclesie) poni non posse præter id, quod positum est, quod est Christus. Nam hoc minime obstantè, ipsemet Divus Augustinus per Eliesium ad 8. tract. 124. in Ioannem ita dicit de Petro: solus inter Apostolos merito attenditur: Tu es Petrus, & super hanc petram &c. dignus certe, qui edificandis populis in dom. Dei lapis esset ad fundamentum, columna ad sustentaculum, clavis ad regnum. Autoritas ergo sacra Scripturæ solum Christum eatenus itatuit fundamentum ac lapidem Ecclesie, ut super hoc tamen fundamentum detur aliud, seu lapis fundamenti superstructus, cui conveniat, esse petram seu fundamentum Ecclesie non primarium & absolute instar Christi, sed vicarie duntaxat, secundario, seu participative.

Tertio. Ponamus denud, si prædicta Christi Domini verba ita exponi debeant, ut nomine Pet. & intelligatur Petrus, debere tunc eam Christi sententiam non tantum de Petro, sed alijs etiam Apostolis dictam accipere. Nihilominus super hæc Apostolorum paritate ac æqualitate quoad auctoritatem Apostolicam, oportet, sequentem reliquorum SS. Patrum doctrinæ prorsus conformem facere reflexionem, quam S. Cyprianus lib. 1. epist. 3. ad Cornelium ob oculos nostros posuit: Hoc erant utique, inquit, ceteri Apostoli, quod fuit Petrus, pari consortio præditi & honoris & potestatis, sed exordium ab unitate presbiterura Primatus Petro datus, ut una Ecclesia & Cathedra monstraretur. En igitur, Apostoli ita erant pari honoris, & potestatis consortio præditi, ut exordium tamen (quod à Neotheticis dolose omittitur) ab unitate proficereetur. Hoc autem fit, quatenus Petro

c. IV. Disquis. I.

conce... Cui... Petrus... ecclesia... fundamentum... Petrus... ecclesia... fundamentum... Petrus... ecclesia... fundamentum...

ita datus est primatus, ut una Ecclesia & Cathedra monstraretur. Atqui primatus Cathedralis importat potestatem ordinariam in successores transferibilem. Inde ipse quoque Cyprianus lib. 1. Epist. 3. ad Cornel. Papam agnoscit unum in Ecclesia ad tempus sacerdotem, & ad tempus iudicem vices Christi agentem, cui ita obtemperandum esse, ait, ut non aliunde hæreses obortas esse asserat, nisi quod ipsi non obtemperetur. Hunc ipsum verò Sacerdotem loco cit. ita agnoscit in Romanâ Ecclesia, ut hanc dicat Cathedralis Petri, & Ecclesiam principalem, unde unitas Sacerdotalis exorta sit. Et hinc in Epist. 73. ad Iubascaram ait: Nos unius Ecclesie Caput Iudicem tenemus. Constat igitur, Cyprianum ita agnoscere in cæteris Apostolis æqualem respectu totius Ecclesie, extraordinariam tamen per modum legationis personalis potestatem, ut uni tamen Petro, ejusque successoribus collatam contendat primatus potestatem ordinariam, super quâ erigenda foret Cathedra; in successores ad eod. transferibilis. Videte igitur, & attendite, hæreses secundum Cyprianum ex eo oboriri, quod istius Cathedralis Sacerdoti uni, ceu Capiti & Iudici vices Christi agenti non obtemperetur.

ARGUMENTUM II. Ellicij.

10. **P**ergit hic author secundò excipere. Ex prima & secundâ illorum Christi, Tu es Petrus &c. verborum præadductâ expositione, nullam ferè Petri supra cæteros Apostolos prærogativam colligi, nam ex ijs minimè sequitur, Petrum esse fundamentum Ecclesie, imò id vel Christo, vel confessioni & fidei, quam emiserat Petrus, adaptatur. In tertiâ autem expositione, oportere, ut fateamur, Petrum esse fundamentum Ecclesie, sed inde non videtur sequi, eum Apostolis omnibus superiorem fuisse, cum ex quartâ expositione constet, idem de Apostolis omnibus dictum. Et certè ratio fundamenti hinc consistit in promulgatione Evangelij & Ecclesiarum administratione; sed hæc non secus Apostolis cæteris, ac Petro data sunt, & illi non secus ac Petrus hoc sensu dicuntur fundamentum Ecclesie. Ephes 2. *Edificati supra fundamentum Apostolorum & Prophetarum.* Et Apocalyps. c. 21. *Et murus Civitatis habens fundamenta duodecim, & ipsis duodecim nomina, duodecim Apostolorum Agni.* Nec aliud probant allata à Bellarmino testimonia. Chryl. homil. 55. in Matth. Petrum futurum esse dicit eo sensu fundamentum, quod Ecclesie Pastor futurus sit & Evangelij Prædicator: cum verò dicitur Petrum præpositum esse universo terrarum orbi, sensus non est, quod omnibus omnino Ecclesijs sit præpositus, sed quod non uni populo, ut Ieremias, sed omni Genti Evangelium esset annuntiaturus, Ieremiam quidem uni Genti Pater, Petrum autem universo terrarum orbi Christus proposuit. Similiter Author sermonis 47. apud Ambros. non aliâ ratione Petrum, ait, esse saxum immobile,

quod totius operis Christianissimi compagem, molemq. contineat, nisi quia primus nationibus fidei fundamenta proposuerit. Gregorius denique, qui tertius est à Bellarmino testis allatus, ait Ep. 32. lib. 4. Petro totius Ecclesie curam esse commissam, sed idem de se Paulus ait, sibi sollicitudinem omnium Ecclesiarum incumbere. Itaque posito, quod hæc verba: & super hanc petram, à Christo de personâ Petri dicta sint, ut ego probabilis esse arbitror, nihil aliud his sibi vult Christus, quàm Petrum ad ædificationem Ecclesie, hoc est, fidelium conversionem & Ecclesiarum administrationem plurimum laboraturum. Ad summum igitur inde deduci potest, eum primum ac præcipuum fore inter eos, qui Evangelium erant annuntiaturo: at inde colligi minimè potest cum Bellarmino, Petro totius Ecclesie regimen esse commissum, præsertim circa fidem.

Refutatio istius hujus exceptionis.

Ecclie sanctæ Doctores Hieronymus & Ambrosius, imò ipsam quoque Ephesinam primam Synodum (ut alios inferius adducendos hic præmittam) ex illo sacro textu, Tu es Petrus, argumentantes audiamus, ad videndum, quantum spiritus ipsorum fuerit discrepans à spiritu Ellicij contendenti, inde tantum deduci, Petrum fore primum ac præcipuum inter eos, qui Evangelium erant annuntiaturo. Sic proinde sanctus Hieronymus epist. ad Damasum Papam de hypostasibus ratiocinatur: *Beatitudini tuæ, id est Petri Cathedralis communiōe socior. Super illam petram ædificatam Ecclesiam scio. Quicumque extra hanc domum ægnum comederit, prophanus est. Si quis in aëre Noe non fuerit, peribit regnante diluvio. Extra: Quicumque tecum non colligit, spargit. Hæc est, qui Christi non est, Antichristi est.* Ex quo patet, Petri Cathedralis secundum Divinum Hieronymum, fuisse illam ipsam, cui insidebat Damasus Papa, atque ad eod. ejus quovis tempore successor. At super hanc ipsam Cathedralis ceu petram sanctus Doctor citatus ait, ædificatam esse Ecclesiam. In illâ autem Cathedralis, super quâ ceu petrâ est ædificata Ecclesia, secundum Christi promissionem sunt claves regni cælorum cum indefinitâ ac universali potestate ligandi ac solvendi. Planum igitur est, sanctum Hieronymum omnino ejus fuisse mentis, quod Cathedra Romani Pontificis respectu universalis Ecclesie, quæ supra ipsum ceu petram fundata est, habeat indefinitam clavium potestatem ad solvendum ac ligandum.

Deinde S. Ambrosius serm. 47. ita distulerebat: *Petrus tanquam bonus Pastor tendens gregem accepit, ut, qui sibi ante infirmus fuerat, fieret omnibus firmamentum; denique pro soliditate durationis Ecclesiarum Petra dicitur, sicut ait Dominus. Tu es Petrus, & super hanc petram &c.* En igitur, curam Pastorem Gregis Christiani Petro tanquam Ecclesie Petri commissam. At ista cura eatenus importat Primatum honoris & ordinis, ut propterea dixit.

dixerit idem Ambrosius ad cap. 1. Galat. Dig-
num erat (inquiens) ut cuperet (Paulus) vide-
dere Petrum, qui primus erat inter apostolos, cui
delegerat Salvator curam animarum. Et hinc
ibid. ad cap. 2. dicit: Christum nominare, & sibi
comparare Petrum solum, quia primum ipse ac-
cepit ad fundandam Ecclesiam. Et infra: Solum
Petrum ait, gratia Primatus inter apostolos est
commissa. Qui proinde honoris, & ordinis,
utpote Iurisdictionem & Curam Ecclesie im-
portans Primatus, in ipso etiam Petri succes-
sore Romano Pontifice est agnitus ab Am-
brosio in cap. 3. ad Timoth. 1. sic scribente:
Cum totus mundus Dei, tamen ejus domus Ec-
clesia dicitur, cujus rector est Damasus. Et Orat.
in Saturnum: Percontatus Episcopus est, si cum
Episcopis Catholicis, hoc est, si cum Romana Ec-
clesia convenerit.

13. Denique Ephelina prima Synodus ita ar-
gumentabatur. Nulli dubium est, imò omnibus
seculis notum est, quòd sanctus, beatissimisque
Petrus Apostolorum caput, fideique columna, &
Ecclesia Catholica fundamentum à Domino nostro
Iesu Christo claves regni accepit, qui ad hoc usque
tempus, & semper in successoribus vivit, & judi-
cium exercet. En igitur sanctam antiquitatem
in Petro, ejusque successore Papà claves regi-
ni, & auctoritatem Capituli ac fundamenti
Ecclesie tauter agnovisse, ut beatus Petrus
omnibus seculis in ipso vixerit, imò semper
judicium exerciturus sit.

ARGUMENTUM III. Elliesij.

14. Conatur hic Theologus suum antehac ex-
positum intentum firmare ex sequentibus
Christi verbis, quibus exponit id, quod di-
xerat, edificabo Ecclesiam meam. Tibi, inquit,
dabo claves Regni Calorum, & quocumque liga-
veris super terram, erit ligatum & in Cælis. Hanc
enim potestatem clavium, quam Christus hic
Petro promittit, isdem deinde verbis omni-
bus omnino Apostolis promittit, Matth. 18. &
deinceps cunctis largitur, Matth. 28. & Ioan.
20. Illi igitur oppido falluntur, qui soli Petro
datas claves esse, autumant. At non ita An-
tiqui, qui unanimi consensu tradunt, claves
istas in personâ Petri toti Ecclesie datas.
Tertull. in Scorpiaco. Memento claves ejus hic
Dominum Petro, & per eum Ecclesie reliquisse.
Cyprianus in lib. de unitate Ecclesie ait, Chri-
stum unum Petrum allocutum esse, ut com-
mendaret unitatem. Hoc erant utique, inquit
ceteri Apostoli, quod fuit Petrus, patri consortio
præditi honoris & potestatis, sed exordium ab uni-
tate proficiscitur. Exordium dicit promissum:
Dabo tibi claves, quod deinde cunctis simul
deicit. Loquitur, inquit, idem ibid. Dominus
ad Petrum. Ego tibi dico, inquit, quia tu es Pe-
trus, &c. Super illum unum edificat Ecclesiam,
quamvis Apostolis omnibus post Resurrectionem
suam parem potestatem tribuat, & dicat: sicut
misi me vivens Pater, & ego mitto vos: Si cuius
remiseritis peccata, &c. tamen ut unitatem
manifestaret, unitatis ejusdem originem ab uno in-
cipientem suâ auctoritate disposuit. Hæc verba
commentario non indigent; uni Petro pro-

missas esse claves, ait, ut unitas commendare-
tur, cunctis autem revera datas esse. Eodem
sensu Hieronymus cap. 12. lib. 1. adversus Iovi-
nin. At dicit, inquit, super petram fundatur Ec-
clesia, licet idipsum alio in loco super omnes apo-
stolos fiat, & cuncti claves Regni Calorum acci-
pian, & ex a quo super illos sortitudo Ecclesie soli-
detur, tamen propterea inter duodecim unus eligitur,
ut Capite constituto, schismatis tollatur occa-
sio. Quibus simile est illud Optati lib 7. Et
claves Regni Calorum communicandas ceteris (id
est, quas Christus commendaturus erat cæteris)
solus accepit. An verò soli Petro dantur
claves Regni Calorum, nec alius quisquam accep-
turus? Quòd si dictum, tibi dabo claves Regni Calorum,
commune est, cur non simul omnia, & quæ dicta
sunt, & quæ sequuntur, velut ad Petram dicta, sunt
omnium communia? Gaudentius Brixientis
tract. in die ordinationis sue. Omnes Apostoli,
Christo surgente, in Petro claves accipiunt, quin-
imò cum Petro cælestis Regni claves ab ipso Do-
mino accipiunt. Ambros. in Psal. 38. Quod Pe-
tro dicitur, ceteris Apostolis dicitur: Tibi da-
bo claves. Idem centies inculcat Augustinus.
In lib. de Agone Christiano c. 30. Ecclesie
claves Regni Calorum datæ sunt. Concione 2.
in Pl. 30. Cujus Ecclesie personam gerebat Petrus.
Enarrat in Pl. 108. Agnoscitur Petrus in figurâ
gestasse personam Ecclesie ob primatum, quem in
Discipulis habuit, tract. 50. in Ioannem. Petrus,
quando claves accepit, Ecclesiam sanctam significa-
vit: & tract. 108. Unus pro omnibus dixit (tu es
Filius Dei vivi) & propter hoc claves cum omni-
bus tanquam personam gerens Ecclesie accepit:
ideo unus pro omnibus, quia unitas in omnibus,
Et in serm. de quatuor quæstionibus. Petrus,
inquit, multis locis Scripturarum apparet, quòd
personam gessit Ecclesie, maxime in loco, ubi di-
ctum est: Tibi dabo claves &c. Nunquid istas cla-
ves Petrus accepit, Ioannes & Iacobus non accepit,
& ceteri Apostoli? Tractatu 124. ejus Ec-
clesie Petrus Apostolus propter Apostolatûs sui
Primatum gerebat figuratâ generalitate personam.
Idem passim habet in suis sermonibus. Sed ista
retulisse satis est. Sanctus Leo serm. 2. de
Anniverl. Transivit in alios Apostolos vis ius-
potestatis, & ad omnes Ecclesie Principes hujus De-
creti constitutio commevit. Addit serm. 2.
de natali Apost. Non frustra uni commendatur,
quod omnibus intinetur, Petro enim singulariter
hoc creditur, quia cunctis Ecclesie rectoribus for-
ma præponitur. Fulgent. Augustini discipu-
lus in lib. de fide ad Petrum cap. 3. Deus, in-
quit, in personâ beati Petri Ecclesie ligandi ac
solvendi tribuit potestatem. Theophylactus in
hunc locum. Licet ad Petrum tantum dictum sit
illud, Tibi dabo claves &c. Tamen omnibus
Apostolis olim datum est, quando dixit, quorum
remiseritis &c. Eucherius in Homil. de natali
Petri. Hoc enim, quod Petro principaliter dici-
tur, ceteris quoque Apostolis dictum esse, intelligi
debet. Beda ad hæc quocumque ligaveris. Hæc
potestas sine dubio cunctis datur Apostolis,
quibus ab eo post Resurrectionem generali-
ter dicitur, Accipite Spiritum sanctum: Ita eti-
am Rabanus: Lyranus in hunc locum: Hincm.
in Epist. 33. ad Hincmarum Laudunensem cap. 20.
&c. alibi:

quod totius operis Christianissimum
namque sibi judicium proprium
gorius denique qui tertio est in
Ecclesie curam esse commisit. Et hinc
se Paulus ait, sui solus sum
olus manere. Itaque postea
hæc verba: & super hæc petram, & cetera
personâ Petri dicta sunt, ut per
esse arboret, nihil aliud his lib. 1. 1. 1.
quâ Petrum ad edificationem Ec-
sæ, hoc est, Ecclesie commisit. Et
ceterarum administrationem jam
boraturum. Ad hunc modum
potest, cum primum accepit
eos, qui Evangelium erant
inde colligimus, et per
Petro totius Ecclesie regem & compo-
suum circa solum.

Refutatio istiusmodi exceptionis.

Ecclesie sancte Doctores
Ambrosium, imò etiam
nam primam Synodum (ut
ducentos hæc præteritum) in
textu, Tu es Petrus, arguunt
ad videndum, quantum
hic dicitur à primo
inde tantum deditur, Petrus
equam in eis, quæ
turi. Sic prout
Damianus Papam
Benedictus tui, id est
nura fuit. Super
aliam sui. Quæ
nom ceteris, præ
No non sunt, per
fra: Quocumque
est, qui Christi
paret, Petrus
romanus fuisse
malus Papa, atque
successor. At
ceus petram sancti
caram esse Ecclesiam.
dicit, super qui
sæ, secundum
ves regni Calorum
sali potestate
igitur est, sicut
ejus fuisse mentis,
Pontificis respectu
supra ipsum eum
indefinitam
dum ac ligandem.

Deinde S. Ambrosius
rebat: Petrus tanquam
gregem accepit, ut
peret omnibus
te dationem
Dominus. Tu es Petrus,
&c. En igitur,
Christiani Petro
commisit. At ista
Primatum honoris &

& alibi: *Ordo Cluniacensis lib. 4. collat. cap. 19.* Petrus Blefenis *serm. 44.* & alij innumeri, quos referre, longius foret.

Refutatio illius Elliesianæ argumentationis.

15. **Q**Uæ in præducto Elliesij argumento allata sunt Patrum testimonia, in hanc ab eodem Theologo rediguntur summam; nempe non tam Petro, quam in hujus personâ Ecclesiæ à Christo promissas esse claves, quæ postmodum datæ sint universis Apostolis, nec adeo per claves illas intelligi summam potestatem in omnem Ecclesiam. Petro autem singulariter dictum esse, *Tu es Petrus &c.* Tum ut unitas commendaretur, tum quia Primatum inter Apostolos obtinebat, quatenus erat Primus Apostolorum; unde ex eo loco colligi duntaxat, Petrum inter Apostolos Primum fuisse, ac eum tunc aliquid accepisse, quod cæteris Apostolis datum non sit, minime inde inferre posse.

16. Verum insignibus ille Parisiensis hæc illudit æquivocationibus & fallacijs, confundendo, quæ *Matthæi 16.* Petro singulariter, & *Matthæi 18.* Apostolis collectim sumptis, eorumque in Episcopali ordine successoribus, quæ in Concilio Oecumenico per Christi vicarium nomen Petro, ejusque Successori proprium coadunato, Universam Ecclesiam repræsentantibus, & *Joannis 20.* cunctis etiam distributive sumptis Apostolis per verba Christi: *Sicut misit me Pater & ego mitto vos,* per modum legationis personalis concessa est Apostolicæ autoritatis plenitudo. In vi ergo illius potestatis, erat omnimoda inter Apostolos tum ipso etiam Petro æqualitas: sicut etiam in vi secundæ *Matthæi 18.* per Christum sanctæ autoritatis æquæ indefinita ad ligandum & solvendum autoritas destinabatur Collegio Apostolico, Ecclesiam universam repræsentanti, ac fuerat ea Clavium autoritas, quam Petro singulariter ac determinatè, non verò alijs Apostolis *Matth. 16.* promiserat Christus Dominus. Et quia Petrus sub hujus Divinæ pollicitationis actu, propter Apostolatûs sui Primatum, figuratâ generalitate gerebat personam Ecclesiæ, quam ceu Caput esset repræsentaturus, ideo in ipso ceu Principe & Capite suo utique universa Ecclesia erat acceptura eas claves, ut tamen subjective existerent in solo Petro ceu Capite, licet per quandam cum Capite participationem in membra, imò totum Ecclesiæ Hierarchicum corpus deriventur. Et hinc merito dicuntur claves illæ esse in Petro promissæ & datæ toti Ecclesiæ, sicque ea, quæ ad Petrum dicta fuerant, eatenus erant communia, quatenus tamen uno duntaxat, scilicet Petro, constituto Capite, schismatis occasio tolleretur; veluti hæc universa in antecedentibus articulis à nobis fusiùs deducta & firmata cernere licet.

17. Hoc autem loco sequentem ob oculos Lectoris pono ratiocinationem. Nam ad Petrum demonstrativè ac determinatè diriguntur

ista Christi Domini verba: *Tibi dabo clavium regni caelorum.* Et quodcumque solveris super terram, erit solutum in caelis, & quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in caelis. At hisce verbis indefinitè ac universaliter promissa est potestas clavium in ordine ad solvendum ac ligandum. Illa ipsa autem verba, secundum clarum sacri textûs tenorem, sicut à Christo Domino prolata cum connexionè ad præcedentia: *Super hæc petram ædificabo Ecclesiam meam.* Unde planum est, illam potestatem Petro promissam, esse connexam cum Ecclesiâ per Christum fundatâ. At potestas connexa cum statu Ecclesiæ per Christum fundatâ durare debet, quamdiu talis Ecclesiæ status subsistit. Eo ipso autem, quod Christus Dominus promiserit, adversus Ecclesiam à se fundandam portas inferi non esse prævalituras, sequitur, Ecclesiæ hujusmodi statum fore perpetuum, adeoque duraturum usque ad extremi judicii diem. Oportet igitur, secundum Christi Domini verba, illam indefinitam & universalem ligandi ac solvendi potestatem non expirasse in Petro per Martyrium in cæcos sublato, sed perpetuo duraturam esse usque ad diem judicii. At potestas cum Ecclesiæ statu perpetuo connexa, atque adeo perpetua, secundum ipsam ratiônem am ita transit in successores, ut illi cum suo Antecessore reputentur una persona, non quidem materialiter, sed formaliter quoad potestatem officij Pastoralis. Oportet igitur, secundum Christi Domini promissionem, in Ecclesiâ talem esse successionem, vi cuius perpetuo persistat illa Divinitus promissa indefinita & universalis ligandi ac solvendi potestas, omnimodam adeo, respectu Ecclesiæ omnes Christi fideles complectentis, judicariam & legislativam auctoritatem impotans.

Neque illi speciali erga Petrum promissioni Divinæ obstat, quod Christus *Matthæi 18.* universis postea Apostolis promiserit, *Quaecumque alligaveritis super terram, erunt ligata & in caelis, & quaecumque solveritis super terram, erunt soluta & in caelo.* Hisce namque verbis æquæ cæteris Apostolis videtur promissa fuisse indefinita ligandi & solvendi potestas. Atqui hanc ipsam promissam potestatem Deus actu contulit Apostolis *Joan. 20.* dicens: *Sicut me misit vivens Pater, & ego mitto vos.* Hanc ipsam verò potestatem fuisse respectu totius orbis, patet ex illo *Matthæi ult.* *Euntes ergo, docete omnes gentes &c.* Quomodo ergo, inquam Adversarij, plus auctoritatis convenire potuit Petro, quam cæteris Apostolis? Et quia ista auctoritas non transiit in successores Apostolorum, cur scilicet Petri successoris competere illa universalis auctoritatis prærogativa?

Verum advertere, oportet, illam indefinitam solvendi ac ligandi universalem à Christo promissam potestatem, quatenus singulos distributum sumptos Apostolos attingere potest, fuisse Apostolis universis collatam per modum legationis, seu missionis, juxta præducta verba *Mitto vos.* Unde & Paulus in *Corinth.*

Corinth. 5. v. 20. ait: Pro Christo ergo legatione fungimur. Et specialiter de se ipso Paulus ad Ephes. 6. v. 20. ait: Pro quo (scilicet Evangelij mysterio) legatione fungor. Atqui ex ipsa natura legationis constat, ipsam non esse perpetuam, seu ad successores transferibilem, sed industriam personae, cum qua cohaereat, atque adeo expiret, esse in ea electam. E-contra verò Christus Dominus Matth. 16. ita promisit Petro claves regni caelorum, cum indefinita & universali potestate ligandi ac solvendi, ut apertis verbis suis statuerit hujus cum Ecclesia sua super petram inviolabiliter ac perpetuo fundanda connexionem. At verò auctoritas cum perpetuo Ecclesiae statu connexa non potest non perpetua, atque adeo in successores transferibilis esse.

ARGUMENTUM IV. Ellicij.

20. Illis ad Petrum Christi verbis Joannis cap. 20. prolatis Pasce oves meas, excipit 4. is Parisiensis Doctor, Petrum non esse ita institutum totius Ecclesiae Pastorem & Doctorem, quasi non idem privilegium omnes habuerint Apostoli, & nunc etiam habeant cuncti Episcopi, qui dici solent Ecclesiae ac proinde ovium Christi Pastores. Ambiguitatem namque latere in verbo Totius. Etenim si collectivè illud sumatur & definitè, ut omnes omnino comprehendat, quasi Petrus Pastor fuerit universae omnino Ecclesiae, sequetur, non alios fuisse proprie Pastores, quam Petrum, quod falsum: si verò sumatur indefinitè, ut sumi solent propositiones hujusmodi particulares, ut sensus sit, si me amas, pasce aliquas oves meas, idem fuit munus ceterorum omnium Apostolorum, & id ipse Petrus discretè tradit Epist. 1. cap. 5. ubi seniores alloquens ipse consenior: Pascite, inquit, qui in vobis est, gregem Dei. Eodem sensu Apostoli omnes, imò Episcopi & Presbyteri semper dicti sunt Pastores ovium Christi, quod notius est, quam ut probari debeat. Sed illorum sunt commemoranda testimonia, qui dicunt, non soli Petro, sed & ceteris commissas esse oves, per haec verba, pasce oves meas. Ambros. lib. 2. de dignitate Sacerdotali cap. 2. Repetitur est ter à Domino: Pasce oves meas: quas oves, & quem gregem? Tunc beatus suscepit Petrus, sed & nobiscum eas suscepit, & cum eo illas nos suscepimus omnes: Chrysostomus homil. 79. in Matth. Amas me, Petre, pasce oves meas, quod non ad Sacerdotes solummodò dictum est, verum etiam ad singulos nostram, quibus vel minimus grex commissus esse videtur. Augustinus hic pro more suo ait, Petrum gessisse personam Ecclesiae, & in illius personam cunctis id esse dictum lib. de Agone Christi. cap. 30. cum ei dicitur: Amas me, pasce oves. Tract. 47. in Joannè. Non in ipso Petro, sed in corpore suo, ait, Petre amas me, pasce, oves meas. Basil. in constitutione Monastica cap. 22. Hoc, inquit, à Christo ipso docemur, dum Petrum Ecclesiae suae Pastorem post se constituit: Petre enim, inquit, amas me plus his? pasce oves meas, & omnibus praeterà deinceps Pastoribus ac Magistris sanam tribuit potesta-

tem. Uno verbo quotidie in Missa de omnibus Apostolis dicitur: quos gregi tuo contulisti praesse vicarios & Pastores.

Refutatio istius exceptionis.

21. Quam enim Christus Matth. 16. Petro cum ordine successionis perpetua promisit indefinitam ligandi & solvendi auctoritatem, eandem post Resurrectionem ipsi actualiter commisit Ioan. 21. dicens: Pasce agnos meos; pasce oves meas. At hisce verbis significatur Pastoralis officij potestas, indefinitè complectens omnes Christi fideles, atque adeo ipsos etiam Apostolos seu Christi agnos. In quo iterum elucet discrimen potestatis, Petro ac ceteris Apostolis commissae, cum istis nullibi dictum sit, ut essent Christi ovium & agnorum indefinitè Pastores, sed ut per modum missionis seu legationis, euntes docerent omnes gentes. Unde concluditur, soli Petro esse commissum pastorale in omnes Christi fideles officium, quà connexum cum perpetuo Ecclesiae statu. Cum igitur officium pastorale cum tali perpetuo Ecclesiae statu connexum, Petro commissum, oporteat, esse perpetuum, econtra verò potestas ligandi ac solvendi ceteris Apostolis per modum legationis concessa, de sua natura sit restricta ad personam, facile elucet, cur Petri, non autem ceterorum Apostolorum jurisdictionis auctoritas transferit in successores.

Cum porro Clavium potestas indefinitè ligandi & solvendi Matthaei 16. promissa, & Ioan. 20. actualiter commissa respiciebat Regnum Caelorum, quò significatur Ecclesia, hoc verò Ecclesiae nomen sit collectivum, omnes Christi fideles collectivè etiam sumptos complectens: ideo dicendum est, illud Pastorale Petro, e jusque successori commissum officium Oecumenicum, habere ordinem ad totam quoque seu universam Ecclesiam. Quantumvis ergo cuncti Episcopi sint Christi ovium Pastores, corum tamen Pastorale officium haudquaquam est Oecumenicū & Universale erga cunctos Christi Agnos, & Oves, sed in quantum adepti sunt à Papà partem duntaxat Pastoralis sollicitudinis erga districtum quempià particularem, curam suam commissum. Et si verò tam Christi Vicarios immediatos, quam Pastores universales egerint, attramen haec cura in ipsis erat juxta Ioan. 20. caput per modum Missionis duntaxat seu Legationis personalis, in successores haud transferibilis, extinctae proinde cum ipsorum temporali vità. Illa ergo Joannis ultimo ad Petrum determinatè & singulariter prolata Christi Domini verba, Oecumenicum Pastorale officium in eo solo subjektivè consistens sub absolutà & illimitatà Pastoralis officij praeminentià enuntiant, tamen participativè transeat in cunctos Christi ovium curam qualicunque praepositos. Quod unice sonant ac significant praedictae sanctorum Patrum sententia.

ARGUMENTUM V. Elliesij.

23. **I**stud inter Petrum, & cæteros Ecclesiarum Pastores discrimen in eo situm, quod hi tantum partem ovium, ille verò cunctas Christi oves pascendi munere potitus sit, nititur 5. Author præfatus elidere asseverando, id ex verbis Christi non effici. Etenim propositio ista: *Pasce oves meas*, est indefinita, ac in materiâ historia, cujusmodi enuntiatio, uti à Dialecticis observatur, plerumque particularis est, quemadmodum illa: *Milites plebentes coronam de spinis*. Nec referre, ait idem Pariliensis Doctor, quod nonnulli, speciatim S. Leo *serm. 3. de Assumpt.* Gregorius *lib. 4. epist. 32.* Theophylactus *in cap. ult. Ioannis*, & Chrysostomus *homil. 87. in Ioannem.* & 80. *ad populum Antiochenum*, nec non *in sextâ adversus Iudæos* dicunt, Petro totius mundi oves esse commissas. Cùm enim Petrus, & reliqui Apostoli per totum orbem prædicandi potestatem accepissent, ita ut omnibus & singulis indefinitè per universum orbem oves sint commissæ, dici possunt totius orbis etiam pastores. Sic Chrysostomus Timotheum totius orbis Episcopum dicere non veretur, & Paulum sæpius, præsertim *homil. 2. de Pauli laudibus*. Itaque Petro totius orbis oves commissæ dici possunt, quia non unius certi cuiusdam regni, aut loci oves regendas accepit, sed indefinitè totius mundi oves, ad quas ille accederet.

Refutatio istarum exceptionum.

24. **C**onvenio te, mi Elliesi, ut edisseras, quò alio in loco Christi Domini promissio *Matth. 16.* de clavibus Regni Cælorum cum indefinita quocumque ligandi & solvendi in terris potestate Petro determinatè & singulariter demandandis facta, dici possit adimpleta fuisse, quàm ubi idem Dominus noster eidem Petro iterum singulariter spectato *Ioannis 21.* commisit suas oves indefinitè pascendas. At illa Christi promissio fuit cum respectu ad Ecclesiam perpetuò duraturam, universaliter ad eò complectentem cunctas Christi oves ad finem usque mundi substituras. Ergo huius promissionis executio, quatenus sub illa pascendarum ovium commissione indefinita, fuit in effectum deducta, & què complecti debet universas ad finem usque substituras Christi oves.
25. **E**t hinc dicendum est, illa Christi verba ad Petrum prolata, *pasce oves meas*, minime esse in materia contingenti, de cujusmodi propositionis genere Dialectici ajunt, indefinitam enuntiationem instar particularis habendam esse, sed esse in materiâ Divinæ promissionis irrefragabili veritati innitente, adeoque in Dogmaticâ fidei materiâ infallibilitatem Metaphysicâ certitudine majorem importante, sicque ad eò æquivalere enuntiationi, quæ tam ex parte consignificati temporis, quàm ex parte sui sit omnimodè universalis. Quod præallegati sancti Patres totius mundi oves Christi Petro commissas diserte pronuntiantes, clarissimis verbis nos edocent, ut mirum

profus sit, Elliesium horum verba tam dilucida aulum fuisse in tantum contorquere, ac si non aliter totius mundi oves essent Petro commissæ, nisi quatenus ad illas regendas foret accessurus.

ARGUMENTUM VI. Elliesij.

Author iste pro sexto Primatum Petri ex hoc duntaxat principio asserendam contendit, quod Petrus primus inter Apostolos numeretur. In omni namque hominum collegio debet aliquis ordo servari, & necesse est, aliquem primum inter plures esse: haud igitur dubium esse, quin in Collegio Apostolico primus aliquis fuerit: sed hunc Petrum fuisse, diserte testantur Evangelistæ, qui, cùm Apostolos enumerant, Petrum non modò semper primo collocant ordine, sed primum fuisse affirmant, *Matth. cap. 10. Duodecim Apostolorum nomina hæc sunt. Primus Simon, qui dicitur Petrus.* Apud Marcum *Evangelij cap. 3.* Simon Petrus primus commemoratur in multis exemplaribus græcis Protos etiam dicitur, non secus ac apud Matthæum. Denique Lucas *cap. 6. v. 14.* electos à Christo Apostolos numerans, orditur à Petro. Atqui hæc satis loculenter constat, Petrum inter Apostolos primum fuisse.

Refutatio istius exceptionis.

Nimis jejunum & siccum, Elliesi, reddis Apostolicum Petri Primatum omnibus fermè præminentijs realibus destitutum, in solo numeri, seu ordinis prioritate constitutum. Quod minime profecto cohæret cum prææductis Divinis Oraculis, Sanctorumque Patrum concordibus sententijs, quas ediderunt ex Christi Domini ad Petrum prolatis verbis istis, *super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam.* Inter quos Tertullianus *de præscript. cap. 22.* sic ait: *Latuit aliquod Petrum ædificandæ Ecclesie Petram dictam, clavibus regni cælorum consecutum.* Origenes *in Matth. de canone novi Testamenti*: Petrus, inquit, *super quem Dominus fundavit Ecclesiam.* Et Cyprianus *de Vnit. Ecclesie* sic ait: *Probatum est ad fidem facile, compendio Veritatis loquitur Dominus ad Petrum. Ego dico tibi, quia tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, &c. Et tibi dabo claves regni cælorum.* Et infra: *Eidem post resurrectionem suam dicit: Pasce oves meas. Super illum unum ædificabo Ecclesiam suam, & illi pascendas mandat oves suas.* Basiliius Magnus *ad cap. 2. Isaie*: *Vnus ex his montibus fuit Petrus, quem Petram appellavit propter maximam fidei firmitatem.* Et infra: *Super quam petram promissit ædificare Ecclesiam.* Ambrosius *Serm. 47.* Petrus pro soliditate durationis Ecclesiarum petra dicitur, sicut ait Dominus: *Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo.* Et Epiphanius *in Ancorato*: *Ipsè Dominus constituit Petrum principem Apostolorum; petram firmam; super quam Ecclesia Dei ædificata est.* Et Hieronymus *Epist. 54. ad Marcellam*: *Apostolus Petrus, super quem Dominus fundavit Ecclesiam.* Et in Cap.

in cap. 16. Matth. Prudens lector inquirat, quomodo post tantam beatitudinem, deatus es, Simon Barjona, nunc audiat: Vade retrò sathana & c. Sed si consideret, qui hoc querit, Petro illam beatitudinem ac potestatem, & edificationem super eam Ecclesie in futuro promissam, non in presentis datam intelligit: Edificabo, inquit Christus, super te Ecclesiam meam, & dabo tibi claves regni caelorum. Cyrillus Alexandrinus lib. 2. in Ioan. cap. 12. Christus, cum se esse, qui cuncta, antequam fiat, novit, nec Simon fore sibi nomen, sed Petrus praedixit, vocabulo illo commodè significans, quod in eo tanquam petra, lapideque firmissimo sum esset edificaturus Ecclesiam. Augustinus Serm. 5. in Festo Petri & Pauli: solus inter Apostolos meruit audire, Tu es Petrus, & super hanc petram & c.

28. Ex quibus tale formatur argumentum. Petro, etique soli dictum est: Super hanc Petram edificabo Ecclesiam meam. At Petrus dictus est petra propter soliditatem durationis: ex sancto Ambrosio citato. Ergo super Petrum tanquam petram cum soliditate durationis edificata est Ecclesia, quatenus Christus ipsi dixit: Pasce oves meas. Ex Cypriano supra. Ergo istud pastorale munus est Petro datum cum soliditate durationis. At ista durationis soliditas non subsisteret, si munus illud pastorale extirpasset cum Petro è vivis sublato. At hos successores esse Pontifices Romanos, testantur unanimiter Patres. Ergo super hisce ita est edificata Ecclesia, ut ipsis competat munus pastorale indefinitè in oves Christi, cum clavibus ad eò regni caelorum, & cum illimitatà ligandi & solvendi potestate, Petro, quà universali Pastori ac petrae promissà, & commissa.

S. II.

Petri Primatus ex veterum testimonij asseritur, caterorumque Apostolorum dignitatè praefertur.

29. Merito improbat ea statim sententia, quam Ellicius in fronte hujus paragraphi protulit dicendo: historicam solummodo esse quaestionem, Vtrum Petrus primum inter Apostolos locum habuerit? Hujus namque interrogationis verba admittunt aequivocationem, sub cujus alterutro sensu intelligi posset Petri Primatus non nisi absolutà fidei Divinae certitudine, sed historiae cujuspiam tum aequalium, tum superiorum (uti Theologus ille loquitur) Scriptorum testimonio.

ARGUMENTUM I. Ellicij

30. Hic Author pretendit primò, De Petri Primatu nihil extare a Joviniano, Irenæo, Clementem Alexandrinum, & alios antiquissimos.

Refutatio ac retorsio istius Ellicianae argumentationis.

31. Num ex eo, si verum etiam esset, quod Justinus, Irenæus, Clemens Alexandri-

nus, & alij antiquissimi nihil scripserint de Petri Primatu, huic aliquod praedictum fieri potuisset? Quis illorum aliorum Patrum antiquorum de universis fidei Dogmatibus scripsit? An ergo de ijs fidei articulis, quos suis scriptis non inseruerunt, dubitare fas est, ac si minus veri extarent? Sic profectò impissimum est illud in fidei rebus argumentandi genus per quod ex negativâ, sive Patrum plarium silentio, Petri Primatu quoddam quasi praedictum inferatur. Verùm falsitate etiam nititur, quòd apud Sanctum Irenæum nihil extet de Petri Primatu. Hic namque sanctae Ecclesiae Doctor lib. 3. cap. 3. ubi asteruisset, traditionem & fidem ab Apostolis annuntiatam indicari ex Episcoporum Romanae Ecclesiae ad sua usque tempora perveniente successione, tandem concludit in hæc verba: Ad hanc enim Ecclesiam, propter potentiorè principatitatem, necesse est, omnem convenire Ecclesiam, hoc est, qui sunt undique fideles. Vides igitur Ellicij, ab Irenæo taliter adstrui Romanae Ecclesiae potentiorè principatitatem, ut propter hanc necessum sit, ad ipsam convenire undique omnes fideles. At principatitas inducens necessitatem seu obligationem, vi cujus, oporteat, omnes fideles cum ipsa convenire, non importat primatum Ordinis aut taxat & principalis confessionis, sed Jurisdictionis & imperij, vi cujus scilicet sit illa necessitas. Ergo S. Irenæus in Ecclesia Romanâ, sive ejus Pontifice agnovit primatum Imperij & jurisdictionis.

32. Concinnant quamplures ab ipsomet Ellicio hic adducti Patres, inter quos Origenes, summam rerum de pascendis ovibus Petro Apostolorum Veritè traditam, & super ipsum velut super Petram dicit fundatam Ecclesiam. Quæ profectò sententia minime labefactatur, tametsi ejus autographum non habuerit. De sancto Cypriano tum superius allato, tum inferius adducendo res nimis clara est, quam ut obscurari valeat per Ellicij interpretationem. contendentis, ab eo sancto Doctore non intendi, unam esse Ecclesiam ex eo, quòd super unum Petrum sit edificata, sed id eo in uno Petro dici edificatam Ecclesiam, ut unitas Ecclesiae monstraretur ex hoc, quòd super unum Petrum, seu totius Ecclesiae Caput, Fontem & Radicem (uti Cyprianus loquitur) sit edificata Ecclesia. Nunquid autem hinc aperte evincitur, Petri Primatum non in solius numeri, seu Ordinis prioritare, sed in prerogativa Capitis, & Petrae, super quam fundata sit Ecclesia, consistere? Quòd ipsum repetit epist. 70. dum Petri humilitatem ibi commendat ex hoc, quòd, licet super ipsum esset edificata Ecclesia, noluerit tamen Paulo de circumcissione secum disputanti Primatus sui prerogativam objicere: hisce namque verbis clarè asseritur Petri Primatus, eà singulari Ecclesiae super ipsum edificatæ praerogativa dotatus. Concinnat Optatus praerogativam dicendo; Petrum Apostolorum Caput sedisse primum in Cathedra Episcopali Romanâ, in qua unitas ab omnibus observaretur, & c. ut jam schismaticus

Uuuu 2 esse

esset, qui contra singularem Cathedram, aliam convocaret.

33. Hunc equidem Optati discursum eludere nititur Elliesius, ac si perperam inde concluderetur, Cathedram Romanam esse unicam in totâ Ecclesiâ. At debuisset iste Theologus animadvertere, quod non quæcunque alia particularis Cathedra, sed quæ contra Petri Cathedram Romanam seu unitatis Fidei ac Ecclesiæ originem se efferret, ab Optato reprobetur. An non igitur hinc Petri, ejusque Apostolicæ Cathedræ Primatus haud vacuus, sed Capitæ & Cephæ sive Petri præfulgens supereminenti, extat comprobatus? Et hinc Cyrillus Hierosolymitanus loco præcitato Petrum Apostolorum Principem, non utique ex solius numeri, vel ordinis, sed ex Capitæ principalitate appellari voluit. Quando proinde alij Patres, quos subsequenter allegat etiam Elliesius, Petrum inter Apostolos primum dicunt, non tamen semper expli- cant, quibus præminentis ultra numeri & ordinis prioritatem, sit dotatus, ineptè prorsus, Dialecticis quoque regulis dissonans sit in de consequentia, ac si ex hoc quasi abstractivo loquendi modo negatæ fuissent illæ Primatus prærogativæ, quæ tum per Divina Oracula, tum per varia aliorum sanctorum Patrum testimonia sunt Petro attributæ, ex Regni Cælorum Clavibus, nec non ex Petri erga Ecclesiam supra se fundatam soliditate, Capitæque principalitate.

ARGUMENTUM II. Elliesij.

34. Sunt equidem plures, qui, teste Elliesio, arbitrantur, Petri primatui obstare Apostolorum inter se, & cum ipso æqualitatem, sequentibus Patrum testimonijs firmari consuetam. Nempe Cyprianus in lib. de unitate Ecclesiæ ita scribit: *Et quamvis Apostolis omnibus parem potestatem tribuat post resurrectionem, hoc erant utique & ceteri Apostoli, quod fuit Petrus, pari consortio præditi honoris & potestatis: Eadem est sententia Hieronymi lib. i. adversus Iovinianum: At dicit, inquit, super Petrum fundatur Ecclesia, licet hoc ipsum alio in loco super omnes Apostolos fiat, & cuncti claves regni cælorum accipiant, & ex aquo super eos Ecclesiæ fortitudo solidetur.* Hinc Apostoli omnes à Patribus dicuntur vicarij Christi: *Constat, inquit Hilarius Diaconus in epist. i. ad Cor. Apostolos esse Dei adiutores, quia vicarij sunt Christi.* Et Chrysostomus explicans illud Pauli pro Christo: *Legatione fungimur, ait, omnes Apostolos illius loco officium ejus suscepisse: mitto illud omnibus notum Præfationis Missæ Apostolorum: quos operis tui Vicarios eidem contulisti præesse Pastores.*

Refutatio istius argumentationis.

35. Audiamus ex præcitatis sanctis Patribus, quomodo Apostoli fuerint Petro quoad Apostolicam potestatem pares ac æquales. Sanctus namque Hieronymus loco per Elliesi-

um citato ita ratiocinatus est. *At dicit, super Petrum fundatur Ecclesia: licet id ipsum in alio loco super omnes Apostolos fiat, & cuncti claves regni cælorum accipiant, & ex aquo super eos Ecclesiæ fortitudo solidetur, tamen propterea inter duodecim unus eligitur, ut Capite constituto, solusmet talatur occasio.* En igitur, unum ex Apostolis esse constitutum Ecclesiæ Caput, nempe Petrum, veluti disertis verbis asserit idem Hieronymus in Ps. 13. Hinc Epist. 54. ad Marcel. lamat: *Petrum esse, super quem Dominus fundavit Ecclesiam.* Et in *Matth. cap. 16. secundam metaphoram petri, inquit, rectè dicitur ei (nempe Petro) edificabo Ecclesiam super te.* Et dicit tibi claves regni cælorum. Unde in Epistola ad Damasum de hypost. vocans hunc Romanum Pontificem Picatoris ac Discipuli Crucis successorem, eum sic affatus est: *Ego nullum primum nisi Christum sequens, Beatitudinis tue id est Cathedræ Petri, communionem conficior. Super hæc petram edificatam Ecclesiam scio &c. Quamquam tecum non colligit, spargit, hoc est, qui Christi non est, Antichristi est.* En igitur, quod spargit, qui non colligit cum Petri successore Pontifice Romano, nec adeo sit Christi, sed Antichristi, quod reverè de universis Episcopis (quos contendunt adversarij, reliquorum Apostolorum esse successores) dici nullatenus potest, Sanctus porro Cyprianus in hæc discessit verba: *Eidem, scilicet Petro, post resurrectionem suam dixit, Pascere oves meas. Super illam unam edificat Ecclesiam suam, & illi pascendas mandat oves suas. Et quamvis Apostolis omnibus parem potestatem tribuat & dicat: Sicut misit me Pater, & ego mitto vos. Et: Accipite spiritum sanctum, quorum remisistis peccata, remittantur eis, &c. tamen ut unitatem manifestaret, unam Cathedram constituit, & unitatis originem ab uno incipientem suâ autoritate disposuit.* En igitur, in Petro, ac cæteris Apostolis ita erat paritas potestatis, ut super unum tamen Petrum Christus edificaret Ecclesiam suam, eique oves suas pascendas mandaret. Ex hoc autem factum est, ut una Cathedra constitueretur, & unitatis ejusdem origo ab uno (Petro) inciperet. At ista Cathedræ unius, Pastorale in oves Christi officium importantis, conflictio cum Ecclesiæ edificio supra petram fundato, adeoque perpetuè connexa, non potest non importare ordinarium, in successores proinde transferibile officium, cum e contra potestas cæteris Apostolis per modum missionis, adeoque personalis legationis concessa, cum ipsis esset expiratura. Planam igitur est ex Cypriano, in Apostolis ita fuisse parem potestatem, ut hæc tamen lab diverso jure tum Officij ordinarij in Petro, tum Legationis personalis in cæteris Apostolis constituta, in Petro importaret Cathedram, eamque unam, sicque ab uno Petro inciperet unitatis origo, eò quod super illum unum edificata sit Ecclesia.

Ex quibus proinde manifestum redditur, Apostolicam autoritatem ita fuisse Petro concessam,

cessam, ut ad ejus successores transfret, reliquorum autem Apostolorum potestatem fuisse temporaneam per modum scilicet delegationis personalis, ipsorum duntaxat personis annexam, uti sanctus Chrysostomus haud obscure insinuat dicens, omnes Apostolos fuisse sanctos Christi vicario officio, quatenus verificabantur ista Pauli verba, pro Christo Legatione fungimur.

ARGUMENTVM III. Elliesij.

37. Excepit ille Theologus. Præadductum in Petro & reliquis Apostolis discrimen, ac fisti Apostolicâ autoritate per modum legationis personalis, adeoque temporalis duntaxat, ille verò sub jure successione perpetua à Christo accepit, hoc inquit, discrimen esse fictitium, nec parùm derogare Petri Primati. Fictitium nempe esse, quia nullâ ratione, nullo testimonio Scripturæ, aut traditionis doceatur, potestatem Apostolatûs Petri ad ejus successores permanisse, non autem potestatem cæterorum Apostolorum, cum ex æquo Ecclesiarum Apostolicarum Episcopi, dicantur eorum Apostolorum, à quibus Ecclesiæ sunt fundatæ, sive efflores, imò omne Episcopi Apostolorum omnium successores esse perhibeantur. Deinde eam opinionem Primati Petri derogare, cum ex ea sequatur quidem, Petri successores præferri debere cæteris Episcopis, at Petrum propterea inter Apostolos Primatum habuisse, non convincitur.

Refutatio hujus Exceptionis,

38. Discrimen namque illud ex præadductorum SS. Patrum Cypriani, Hieronymini, & Chrysostomi verbis prævalide demonstrari, constat ex antecedentibus. Cujus ultriorem ex ipsis etiam sacris Litteris probationem accipe. Apostolis namque universis fuit à Christo concessa autoritas Apostolica sub istis Ioan. 20. ex a. tatis verbis: Sicut misit me Pater, ita ego mitto vos. Hisce autem verbis secundum SS. Patres significatur legatio Apostolis commissa, de qua Paulus ait: Pro Christo Legatione fungimur. Quam porro legationem fuisse respectu totius orbis, patet ex illo Matthæi 28. Euntes docete omnes gentes. Omnino igitur dicendum est, cunctos Apostolos æquæ ac Petrum cum potestatis plenitudine pro toto terrarum orbe, seu universâ Christi Ecclesiâ ab ipsomet Christo institutos esse.

39. Quam nihilominus potestatis plenitudinem in Apostolis fuisse duntaxat Extraordinariam, per modum cujusdam Legationis personalis, constat ex eo, quòd nullus cum Universalis in orbem universum Jurisdictione successerit Apostolis, excepto Petro, cui semper successit Pastor universalis, eò vel maxime, quòd, cum super Petri autoritate Divinitus concessâ ceu Petri esset fundanda Ecclesiâ in perpetuum duratura, oporteret,

consequenter illam quòque autoritatem esse perpetuam.

40. Econtia verò licet alij etiam Apostoli eorum potestatis plenitudinem crexerint Ecclesias, veluti de sancto Joanne Evangelistâ testatur Divus Hieronymus de Scriptorib. Ecclesiasticis totas Asiæ fundasse, ac rexisse Ecclesias, in eis, teste Tertulliano lib. 4. contra Marcionem etiam constituendo Episcopos, nullum tamen eorum, vel Apostoli alicujus successorum sanctos esse universali autoritate Apostolicâ, sed Ecclesiâ Romanâ subiectos, & ab hac post Legationis alijs Apostolis Divinitus commissa, mediante ipsorum morte expirationem, institutos, seu confirmatos fuisse, constat partim ex Traditione, partim ex sacris Canonibus, & Scriptoribus Ecclesiasticis, insinuatque Irenæus lib. 3. cap. 3. Ad Romanam, inquit, Ecclesiam propter potentioris principalem necessesse esse, omnes convenire Ecclesias, hoc est, omnes undique fideles.

41. Quinimò ex eo, quòd Petro universarum Christi ovium Pastoralis cura Divinitus sit concessa, evincitur, in ipsos etiam Apostolos fuisse potestatem, suis ipsos legibus obligandi, earumque leges revocandi. Et hinc, licet Apostoli non quoad ordinem duntaxat, sed etiam quoad universalitatem jurisdictionis fuerint Petro pares, hujus tamen jurisdictionis illis, utpote sibi subordinatis, supererinebat, sicque adeo Petrus, præ reliquis Apostolis, Primatum non ordinis duntaxat, & numeri, sed autoritatis supereminentis obtinebat.

ARGUMENTVM IV. Elliesij.

42. Pærgit hic Author pag. 317. probare, illam Apostolorum æqualitatem minimè oblatre Petri Primati, hunc in modum argumentando. Quia semper ille excipiendus est ab eâ æqualitate; nam ut monuimus, plures esse non possunt primi: sed unum esse primum, necesse est: cum ergo haud dubium sit, Petrum fuisse primum inter Apostolos, fieri non potest, ut illi fuerint ei æquales in Primatu, æquales igitur sunt, si ita vis in omnibus, excepto Primatu, qui pluribus conferri non potest. Porro testimonia in contrarium adducta hoc unum probant, Apostolos in clavium administratione, fidei prædicatione, Ecclesiarum fundatione, potestate, & autoritate æquales fuisse: at eos in Primatu Petro æquales fuisse, nullus dicit: imò contrarium omnes dicunt ipsi in locis, ubi æqualitatem Apostolorum maximè commendant.

Refutatio hujus argumentationis,

43. Hæc Elliesiana argumentatio rejicitur, eò quòd Petri Primatum, majoribus hætenus deductis præminentijs, in Petri fidei firmitate importante soliditate, Ecclesiæque fundamento ac perpetuis ad successores transferendis Regni Cælorum Clavibus, Pastoralique Ordinario, ipsis etiam Apostolis

Uuuu ;
lupes

supereminente, munere consistentibus spoliare, videatur. Cui proinde opponendos hinc duxi sequentes Ecclesie sanctae Doctores Graecos. Ita enim habet Clemens Romanus in epist. ad Iacobum: Simon Petrus &c. *Fundamentum Ecclesie esse definitus est: quia de caetero etiam Dominore cognominatus est, Petrus, qui fuit primitia electionis Domini Apostolorum primus &c.*

Origenes anno 230. in *Matth. de Canone Novi Testamenti*. Petrus, inquit, super quem Dominus fundavit Ecclesiam, duas tantum scripsit Epistolas &c.

Eusebius Alexandrinus *Homil. de resurr. circa illa verba Marci 16. v. 7. Dicite discipulis ejus & Petro*. sic ait. *Veni, inquit, ne timeas, non te amovi à dignitate, non feci te secundum infra alium, non dedi claves alteri, quod promissi, impleo &c.*

Athanasius in *Epist. ad Felicem*. inquit. *Tu es Petrus, sicut veraciter dicit Divinum eloquium, & super fundamentum tuum Ecclesie columna sunt conservata &c.*

Basiliius Magnus ad *caput 2. Isaie*. Vnius, ait, ex his montibus fuit Petrus, quem Petram (NB.) appellavit propter maximam Fidei firmitatem.

Cyrillus Hierosolymitanus *Catech. 2. Nemo*, inquit, desperet de sua salute, Petrus Apostolorum princeps excellentissimus, coram ancilla ter negavit Dominum; sed ad se rediens, flevit amare.

Gregorius Nazianzenus *Art. 26. de Moderat. in Orat. habenda*. Vides, ait, quemadmodum ex discipulis Christi magnis ubique & excellentis, atque electione dignis, hic Petrus scilicet Petrus vocetur, atque Ecclesie fundamenta fidei sua credita habeat, ac reliqui discipuli posthaberi se, æquo animo ferunt.

Epiphanius in *Ancorato*. Ipse Dominus, ait, constituit Petrum principem Apostolorum (NB.) Petram firmam, super quam Ecclesia edificata est, & portæ inferi non prevalebunt adversus eam, portæ inferi sunt hereses, & haeresiarche &c.

Joannes Chryostomus *Homil. 11. in Matth.* ait. *Deus solus concedere potest, ut futura Ecclesia tot, tantisque fluctibus irruentibus, immobilis maneat, cujus Pastor (NB.) & Caput homo piscator, & ignobilis.*

Cyrillus Alexandrinus *Lib. 12. cap. 64.* sic ait. *Cum saluator à discipulis quaereret, vos autem quem me esse dicitis? Petrus ut Princeps (NB.) caputque ceterorum, primus exclamavit. Similiter Lib. 14. Theof. cap. 2. dicitur Petrus Apostolorum apex. Ecce tot Patres primitivæ Ecclesie talia nomina non superbia, sed legitime potestatis Petro à Christo imposta agnovisse, & prædicasse!*

ARGUMENTVM V.

Ab Ellicio propositum, sed ut *infra* videbitur, refutatum.

44. Hoc petitur ex Petri, Paulique æqualitate, quem non raro commendant SS. Patres. Sic Ambrosius de *Spiritu sancto cap. 12.* *Nec Paulus, inquit, inferior Petro, quamvis il-*

le Ecclesie fundamentum, & hic sapiens Archid. Aus sciens vestigia credentium fundare populum, nec Paulus, inquam, indignus Apostolorum collegio, cum primo quoque facile conferendus, & nulli secundus; nam qui se imparem nescit, facit æqualem. Et Augustinus *term. 26. de Sanctis*. Et si Petrum priorem, tamen ambos ditavit honore suo. Nec non Maximus Taurinensis *homil. 5. in Natali Apostolorum*. Ergo beati Petrus & Paulus eminent in universos Apostolos, & peculiari quâdam prerogativa præcellunt. Verum inter ipsos, qui cui præponatur, incertum est, pato enim, illos æquales esse meritis, quia æquales sunt passioni, & simili eos fidei devotione vixisse, quos simul videmus ad Martyrii gloriam pervenisse. *Gregor. 1. Dialog. cap. ult. Paulus Apostolus Petrus Apostolorum primo in principatu frater est*. Hinc Petrus & Paulus æque dicuntur Apostolorum Principes, Apostolorum primi, summi Apostoli, ad culmen & apicem Apostolorum subvecti. Paulus non secus ac Petrus totius orbis curam habere dicitur, & omnium orbis Ecclesiarum Pastor; quin etiam Paulus lapsus solus dicitur Princeps Apostolorum, Caput Apostolorum, qui Primatum Apostolatus inter gentes habuerit, quemadmodum Petrus inter Judæos. Hinc in imaginibus Petrus & Paulus velut æquales depingi solent, imò nonnunquam Paulus ad dexteram, Petrus ad sinistram ponitur. His & alijs argumentis ex Patribus collectis vincere conantur illi, Petrum & Paulum esse individui Primatus participes.

Refutatio istius argumenti.

Impletur Ellicius *pag. 320.* ait: ex principiis præsuppositis, nullo negotio ad hæc omnia responderi, quod Petrus & Paulus in Apostolatu, in potestate & autoritate æquales fuerint, non item in Primatu. Imò etiam præter hanc æqualitatem, quam etiam ceteri Apostoli habuerunt, specialiter Paulus æqualis Petro dici potest: primo, quod scilicet Judæorum, ita ille Gentilium fuit Apostolus. *Secundo*, quod ille non secus ac ille plurimum laboraverit ad annuntiandum Evangelium, ac innumeras gentes adierit, & ad fidem converterit. *Tertio*, quod uterque Romanam Ecclesiam fundavit, & ibi martyrio vitam finierit: at his non obstantibus, Petrus in Primatu Paulo fuit superior: atque idipsum constat ex testimonijs allatis. Ambrosius ait, Paulum cum primo conferendum, & nulli proprie secundum, supponens scilicet Petrum inter Apostolos primatum fuisse, cum tamen Paulus conferri posset.

Sanctus Leo honorem unum esse, ait, Petri ac Pauli, ob foundationem scilicet Ecclesie Romanæ, & martyrium ibidem petro-pestum. Hinc glorie ejusdem consortes sæpe dicuntur, ac Petrus Pauli in dignitate frater à Gregorio dicitur: eadem de causa Maximus Taurinensis ait, Paulum esse æqualem Petro in meritis & in Martyrio.

Quod deinceps additur, Petrum & Paulum dici Principes, apices, & capita Apostolorum

Iorum, ostendit, hos equidem præcæteris insignes fuisse, at eos inter se in primatu æquales fuisse, non probat. Namque non raro non solum Petrus & Paulus, sed & alij Apostoli his nominibus decorantur. Sic ipse Paulus comparat se cum magnis Apostolis: hoc nomine Petrum, Iacobum & Ioannem indicans, quos Ecclesiæ columnas appellat, Sic Chrysostomus tres istos cæteris omnibus Apostolis præstitisse, ait in serm. de præmijs sancti. & in cap. 15. 1. ad Corinth. & in Ep. ad Galatas, initio, Petrus, inquit, Iacobus & Ioannes non prohibebant circumcidi, cum essent inter Apostolos primæ dignitatis. Idem Apostoli tres à Victore Antiocheno in Marc. cap. 9. dicuntur Apostolorum Coriphæi, qui primas inter Apostolos obtinebant. S. Aug. in Ep. ad Galatas, Petrus, inquit, Iacobus & Ioannes honoratores erant cæteris Apostolis. His adde Clementis locum ex Eusebio superius citatum, ex quibus pariter inferri posset, si quid valeat Adversariorum confectio, Petrum, Iacobum, & Ioannem Primatûs individui fuisse participes, non secus ac Petrum & Paulum; sed istud imprudenter omnino fieret. Sciunt enim omnes, hæcæ phrasibus non significari omnimodam eorum, qui cæteris præferuntur, æqualitatem, sed tantum eorum super alios præstantiam: sic cum Virgilium, Horatium & Ovidium voco Poetarum Principes, non intendo, istos secum invicem comparare, & omni modo æquales statuere, ita ut nullus inter eos sit superior; sed hoc unum volo, eos inter Poetas eminere, & cæteris præstantiores esse. Quin etiam fieri potest, imò sæpissimè sit, ut istæ appellationes latè somantur, & nonnunquam primus aliquis vocetur ac Princeps, qui non absolute primus est, sed insignis tantum. Sic Cicero dicitur Oratorum Princeps, licet Demosthenes cum eo de primo gradu contendere possit. Sic Horatium Poetarum principem dicere nemo veretur, quamvis Virgilium ei præferendum esse, vix quisquam dubitet. Haud ergo mirum, si nonnunquam Paulus solus dicatur primus, ac Princeps Apostolorum, non quod absolute primus sit, sed quia inter primos & principes numerari potest. Adde, quod unus dici potest alio prior ac præstantior secundum aliqua: & sic Paulus Petro præferri potest, quia, ut ipse ait, cæteris abundantius pro Christo laboravit, unde & seipsum comparat magnis Apostolis Petro, Iacobo & Ioanni, nec minus quidquam se fecisse, ait, quamvis alibi minimum se Apostolorum appellet.

8. Unum pro specialibus Petri Primatûs præminentijs vindicandis hic superaddo. Nempe in eo, quod Romana Ecclesia dicitur fundata super Petro simul & Paulo, iubesse æquivocationem ex sanctis Patribus, ac ipsismet sacris Litteris elucidandam. Nam unus sensus esse potest, quod non Petrus duntaxat, sed etiam Paulus Verbi Divini prædicatione ac martyrio suo fundarit & firmarit Romanam Ecclesiam. Alter verò sensus esse potest, quod Ecclesia Romana exultat fun-

data super autoritate Apostolicâ, per mortem Apostolorum minime extincta, sed cum perpetuo Ecclesiæ statu conjuncta, adeoque in successores usque ad consummationem sæculi futuros transferibili. At prior sensus omnino tenendus est, ad stipulante Dionysio Corinthiorum Episcopo in Epist. ad Rom. ubi sic habetur: *Ambro* (Apostoli Petrus & Paulus) cum & nostram Corinthi, & vestram Romæ Ecclesiam fundassent, & ejusdem doctrinæ præceptis tum nostros animos, tum vestros imbussent, eodem tempore pariter Martyrium subierunt. In quem sensum sanctus quoque Irenæus lib. 3. cap. 1. ait: *Matthæus in Hebrais ipsorum linguâ scripturam edidit Evangelij, cum Petrus & Paulus Romæ evangelizarent, & fundarent Ecclesiam.* At hanc a Petro & Paulo annunciatam Romanæ Ecclesiæ fundatricem fidem, idem Irenæus lib. 3. cap. 3. ait, ad sua usque tempora pervenisse per successiones Episcoporum, & hinc propter potentioris principatitatem necesse esse, ad Romanam Ecclesiam convenire omnes Ecclesias. Est autem superius ex sacris Litteris, sanctisque Patribus, ac Oecumenicis Concilijs demonstratum, istam potentioris principatitatem ita fuisse collatam Petro, ut non transiret in alios, nisi in Petri Successores: autoritate Apostolicâ in Paulo, cæterisque Apostolis se habente solum ad instar Legationis personalis. Quare eatenus verum est, quod Ecclesia Romana quoad fidem ac Evangelium æquè a Paulo, atque a Petro sit fundata, ut tamen fidei illius perpetuitas conjuncta sit cum principatitate, seu autoritate Apostolicâ, quæ ex solo Petro, seu Ordinario per Christum constituto Ecclesiæ Pastore, transeat in successores.

Hinc quando dicitur, Paulo haud secus ac Petro fuisse commissa totius orbis cura, minime per hoc significatur æqualitas in Primatu ordinariæ, in successores transferibilis potestatis plenitudinem importante, sed quoad Apostolicæ autoritatis personalem duntaxat delegationem. Cujusmodi delegatio Apostolica Elielio pag. 322. teste, præcipuè conveniebat Paulo, quia Gentium erat Apostolus & innumerarum Ecclesiarum fundator, qualem proinde specialem curam habere tenebatur. *Quis, inquit, infirmatur, & ego non infirmor; quis scandalizatur, & ego non uror? Quotidiana mihi incumbit sollicitudo omnium Ecclesiarum;* ob charitatem scilicet & affectum, quo fideles omnes, ac præsertim eos, quos ipse ad fidem adduxerat, complectebatur.

Corollarium.

An Petri Primatus importari Monarchiam?

ELliesius cit. pag. 322. respondet 1. Si Monarcha dicitur, qui primum obtinet locû, qui Primatum inter alios tenet, haud dubium est, Petrum hoc sensu fuisse Monarcham. Si verò Monarchia sumatur pro autoritate absoluta, nec non pro dominatu, cui nullus se se potest opponere, nego Petrum hoc sensu Ecclesiæ Monarcham fuisse; hanc etenim

49.

50.

etenim Monarchiam à se & suis rejicit Christus, cum ait: *Reges gentium dominantur eorum, vos autem non sic.* Et Petrus ipse scribens: *Pascite, qui in vobis est, gregem Dei, non coactè, sed spontaneè, non dominantes in Cleris, sed forma facti gregis ex animo.*

51. Hic nonnihil sistendo, facile concesserim, Petri primatum haud importare absolutam dominij potestatem, attamen indefinitam Clavium autoritate dotatum esse, liquet ex hæcenus deductis sacra Scripturæ, ac Patrum testimonijs.

52. Idem Theologus *loc. cit.* respondet. Si deregimine sit sermo, primam Ecclesiam Aristocratiam usam fuisse. Nihil enim solus Petrus statuit, sed simul cum Apostolis & senioribus: sic cum eligendi fuerant Diaconi, communi Apostolorum consilio & autoritate id factum est; cumque de circumcissionis & legalium observatione longè gravior difficultas foret exorta, illa non Petri autoritate, sed Apostolorum, leniorumque Hierosolymis congregatorum judicio definita est. Atque adeo verum est, Petri non fuisse absolutum Monarcham aliorum Apostolorum, ut Paulus non sit veritus ei in faciem resistere, cum Gentes ad Judaicas caeremonias observandas vellet impellere. Constat ergo, Petri Primatum non fuisse Monarchiam absolutam, aut dominatum in cæteros Apostolos; quod idcirco monui, quia solent hæretici hæc secum invicem confundere, & Catholicos accusare, quasi Monarchiam absolutam & dominatum in Ecclesiâ admittant, quod à veritate alienum est.

53. Verùm super hisce brevem faciendo reflexionem, videtur distinguendam tum de Clavibus Regni Cælorum *Matth. 16.* Petro promissis, & *Joannis ultimo* commissis, quæ indefinitam & absolutam Jurisdictionis, nimirè verò Dominatûs potestatem important. In hoc enim differt iurisdicção à dominatu, quod iste pro sine habeat proprium commodum, illa verò utilitatem spiritualem pauperum ovium, quam, remoto omni dominatu, in Ecclesiâ Prælati exigit Divus Petrus *supra* allegatus.

54. Tum de potestate Collegio Apostolico intra Concilium Oecumenicum deinceps representando pro perpetuo Ecclesiæ statu *Matth. 18.* promissâ. In cujusmodi Concilij Decretis stabilendis, oportet, tum Ecclesiæ Caput, Christi vicarium nomen præferens, tum reliquum Ecclesiæ ex Prælati in Concilio aggregatis consistens Corpus Hierarchicè consentire, ut omnimodam obtineant firmitatem: Sicque adeo Regimen Ecclesiæ per Concilium Oecumenicum representatæ est Aristocratia & monarchia mixtum.

55. Tum de Petræ, super quam Ecclesia edificanda esset, firmitate, infallibilitatem à portis inferi haud superabilem in rebus fidei importante, Petro Divinitus promissâ *citato Matth. 16. capite.*

56. De qua proinde Petrâ concertatur, utrum antecedenter ad adificationem Ecclesiæ in Concilio representatæ, vel ubi hoc æ-

difficium sub Duorum Corporis scilicet Hierarchici & Capitis consensu in fidei Dogmatibus condendis jam est consummatum, omnimodæ infallibilitatis firmitatem obrineat, sicque puro Pontificis Romani Monarchico, vel Aristocratico intra Concilium mixto regimini innitatur?

§. IV.

De Romanæ Ecclesiæ Primatu.

AD demonstrandum Ecclesiæ Primatum, aut Ellielius *presenti dissert. 4. cap. 2.* non sufficere, ut ostendatur, Petrum inter Apostolos Primum habuisse locum, quippe non comnis à Petro fundata & instituta Ecclesiâ, primatum tunc habuit; alioquin Antiochena & aliæ quàm plurimæ orbis Ecclesiæ quas constituit, & saltem ad tempus habuit, primatum sibi vindicarent: quapropter ex traditione ostendendum est, quænam ex Ecclesijs à Petro fundatis primatûs honore dignata fuerit.

ARGUMENTUM I. Ellielij.

Hic Author *loco citato* probat i. soli Romanæ Ecclesiæ, non alteri semper competisse, ut præ reliquis à Petro fundatis Ecclesijs Primatûs honore dignata fuerit, idque evinci ex unanimi traditione; Cujus primus testis est Irenæus *lib. 3. cap. 3. Maxima,* inquit, & antiquissima à duobus Apostolis Petro & Paulo Roma fundata Ecclesiâ, eam quam habet ab Apostolis fidem per successores Episcoporum pervenientem usque ad nos indubitè consundimus omnes eos, qui præterquam quod oportet, colligunt, ad hanc enim Ecclesiam propter potentioris principalitatem necesse est, omnem convenire Ecclesiam: hoc est, eos qui sunt antiqui fideles, in quâ semper ab is, qui sunt antiqui, conservata est ea, quæ est ab Apostolis tradita.

Secundus testis est Cyprianus *Ep. 54. Navigare,* inquit, audent ad Petri Cathedram, atque ad Ecclesiam principalem, unde unitas Sacramentalis exorta est.

Tertius, Gregorius Nazianzenus in *cartine de vitâ suâ.* Romam vocans universi mundi Præsidem.

Quartus, Rufinus *in invest. 2. in Hieronymum.* Romanam Ecclesiam appellans omnium Ecclesiarum Caput.

Quintus Augustinus *Epist. 168. nunc 49.* ubi ait, Principatum Apostolicæ Cathedre semper in Romanâ Ecclesiâ viguisse, & *Epist. 105. nunc 196. De cujus,* inquit, gratia commendatione maxime ad Romanos apostolica Epistola loquitur, ut inde se predicatio eius vellet à capite orbis toto orbe diffunderet. Et contra *duos epistolâ Pelagij lib. 2. cap. 1. ad Bonifacium Romanam Urbis Episcopum hæc ait:* Communis est nobis, qui fungimur Episcopatus Officio, quantum in eo præeminet celsiore fastigio specula potestatis. Et antea, quamvis alius prædicat.

Sextus Theodorit, qui in *Epist. ad Leonem,* Romanam Ecclesiam orbi universo præesse scribit.

Hos

Hos sequuntur Fulgentius lib. de Incarnatione & gratia cap. 11. Vincentius Lyr comment. cap. 42. Victor Uticensis lib. 2. de persecutione Vandalicâ, qui Romanam Ecclesiam mundi Caput appellant, & alij bene multi, quos impræsentiarum commemorare, longum foret.

Responsio.

59. EX integro probarem hoc Elliesianum argumentum, nisi ex antecedentibus constaret, Romanæ Ecclesiæ Primatum per ipsum spoliarî præminentij, quibus à Christo fuisse datum, antehac probavimus. Et hinc quæ ulteriora sive ab ipsismet Romanis Pontificibus, sive ex Concilij Oecumenicis hæc in rem testimonia adfert Elliesius, ea non aliter accipienda sunt, nisi de Primatu illis prærogativis Divinitus insignito. Juxta quem adeo sensum, duximus operæpretium, rursus audire illum Theologum in hæc differenter verba. In Concilio Chalcedonensi primus locus Leonis Legatis datus est, & Romanæ Ecclesiæ primatus communi omnium consensu comprobatus, nec non à Judicibus ita confirmatus his verbis: Gloriosissimi Iudices dixerunt, ex his quæ gesta sunt, vel ab unoquoque disposita, perpendimus, omnem quidem primatum & honorem præcipuum secundum Canones antiquæ Romæ Dei amantissimo Episcopo conservari. Ita sanctio confirmatur Canone 36. Synodi Trullanæ. His accedit Imperatorum auctoritas. Sic Theodosius loquitur cum igitur Sedis Apostolicæ primatum Sancti Petri meritum, qui Princeps est Episcopalis coronæ & Romanæ dignitatis civitatis, sacre etiam Synodi firmavit auctoritas. Valentinianus item in Epist. ad Theodos. ante Concil. Chalced. Quatenus Romana Ecclesiæ Episcopus, cui Principatum sacerdotij super omnes antiquitas contulit.

Justinianus Novell. 131. tit. 14. c. 2. Sancimus secundum Ecclesiasticarum Regularum definitiones, Sanctissimum senioris Romæ Papam primum esse omnium Sacerdotum: Beatissimum autem Archiepiscopum Constantinopolis novæ Romæ secundum habere locum post sanctam Apostolicam senioris Romæ Sedem: alijs autem omnibus Sedibus præponatur.

Idem Romanæ Ecclesiæ privilegium agnoverunt Gallicani & Hispani Antistites. Illi in Epist. ad Leonem Principatum Ecclesiæ Romanæ super omnes Ecclesias prædicant. Illi in Synodi Tarracensis Epist. ad Hilar. Cujus, inquiunt (Petri Vicarij) principatus sicut eminet; ita ab omnibus metuendus & amandus.

ARGUMENTUM II.

De Primatu, quem ambiebat Constantinopolitana Ecclesia, per Elliesium refutato.

60. SUNT nonnulli, qui ea, quæ à Concilio Constantinopolitano & Chalcedonensi circa primatû Ecclesiæ Constantinopolitanæ sunt facta, Primatu Romano obtuisse putent.

Verum hic Author præf. dissert. 4. cap. 2. §. 2. rei præsentis statum ita exponit, ut, attentis ijs, quæ circa Primatûs Romani præminentias hæctenus dicebam, ex integro comprobem Theologi illius discursum sub his formatum verbis.

Ex Concilij nempe Constantinopolitani Canone vix quidquam objici potest: nam ut probavimus, in eo honoris primatus Constantinopolitano Episcopo non nisi post Romanum conceditur.

In Chalcedonensi major difficultas. Namque Episcopi in definitione att. 16. Ita presbysa, hoc est, eadem & æqualia privilegia tribuunt Episcopo novæ Romæ, ac veteris Romæ Episcopo, & Judices in suâ determinatione æqualia primatûs honoris jura concedunt utrique. Verum si quis hæc diligentius attendat, videbit, hæc non obesse primatûi veteris Romæ, nam hic Episcopi fateantur Constantinopolim esse secundo loco. Secundam, inquiunt de novâ Româ, post illam veterem existentem. Et postea: Episcopum tamen Constantinopolitanum habere Presbysia tyx timys post Romanum Episcopum. Judices verò Romanæ Ecclesiæ tribuunt. Pro panton men ta protejsa che tyn exaireton timyn. Constantinopoli verò tribuunt ta avta presbysia tyx timys. Sed tantum post Romanum. Itaque dum idem primatûs honor Constantinopolitano deferretur, his Canonibus Romani Pontificis primatus non læditur, sed tantummodò Antiochenæ & Alexandrinæ, aliarumque Ecclesiarum privilegij derogatur. Hinc S. Leo Epist. 56. non queritur, suum primatum læsum esse Canone Chalcedonensi, sed quòd secundæ honoris privilegium Sedes Alexandrina perdidit, & Antiochena Ecclesiâ proprietatem tertie dignitatis amiserit. Et postea: Non convellantur provincialium iura primatum, nec privilegij antiquitus instituti Metropolitanæ fraudentur Antistites. Nihil Alexandrinæ Sedis ejus, quam per sanctum Marcum Evangelistam beati Petri discipulum meruit, percat dignitatis. Antiochena quoque Ecclesia in potestate constitutionis ordine perseveret. Eadem expostulat Epist. 57. 58. 63. 66. ac nusquam queritur, hanc Chalcedonensis Concilij sanctionem sibi, suoque Primatui obesse.

Sed deinde ulterius progressa novæ Romæ ambitio, suam Ecclesiam cum Romanâ cœquare, quantum potuit, conata est: Sic Joannes Const. ad Hormisdam scribens Epistulam eam, quæ inter Epist. Hormisdæ est 34. Sanctissimas, inquit, Dei Ecclesias, hoc est, superioris vestræ & novellæ istius Romæ unam esse accipio. Illam Sedem Apostoli Petri & istius augustæ civitatis unam esse, desinio. Et post alia: Sicut, oportet, dicere, & olim scripsi, utraq; Ecclesiæ tam senioris, quam novæ Romæ unam esse evidenter intelligens, & utriusque unam Sedem rectè desinens.

Hinc etiam Constantinopolitanus Oecumenicû se Patriarcham dici amavit, sibi que illud nomen vindicavit. Hoc primum Joanni Cappadoci tributum legitur in Concil. Constant. sub

X x x

sub

7. Disquis. I. diffium sub Doctum Coropi... rachi & Capri contenti in his... tibus concordans seu est contentum... nimis infallibilitatis firmata... sicque pro Pontifici Romano... vel Antiocheno iura Concilio... gnamurata?

S. W.

De Romæ Ecclesiæ Primatu

Ad demonstrandum... Elliesius præf. dissert. 4. cap. 2. §. 2. rei præsentis statum ita exponit, ut, attentis ijs, quæ circa Primatûs Romani præminentias hæctenus dicebam, ex integro comprobem Theologi illius discursum sub his formatum verbis.

ARGUMENTUM I.

Hic Author... Elliesius præf. dissert. 4. cap. 2. §. 2. rei præsentis statum ita exponit, ut, attentis ijs, quæ circa Primatûs Romani præminentias hæctenus dicebam, ex integro comprobem Theologi illius discursum sub his formatum verbis.

Idem Romanæ Ecclesiæ privilegium agnoverunt Gallicani & Hispani Antistites.

Idem Romanæ Ecclesiæ privilegium agnoverunt Gallicani & Hispani Antistites.

Idem Romanæ Ecclesiæ privilegium agnoverunt Gallicani & Hispani Antistites.

Idem Romanæ Ecclesiæ privilegium agnoverunt Gallicani & Hispani Antistites.

Idem Romanæ Ecclesiæ privilegium agnoverunt Gallicani & Hispani Antistites.

Idem Romanæ Ecclesiæ privilegium agnoverunt Gallicani & Hispani Antistites.

Idem Romanæ Ecclesiæ privilegium agnoverunt Gallicani & Hispani Antistites.

Idem Romanæ Ecclesiæ privilegium agnoverunt Gallicani & Hispani Antistites.

Idem Romanæ Ecclesiæ privilegium agnoverunt Gallicani & Hispani Antistites.

Idem Romanæ Ecclesiæ privilegium agnoverunt Gallicani & Hispani Antistites.

Idem Romanæ Ecclesiæ privilegium agnoverunt Gallicani & Hispani Antistites.

Idem Romanæ Ecclesiæ privilegium agnoverunt Gallicani & Hispani Antistites.

Idem Romanæ Ecclesiæ privilegium agnoverunt Gallicani & Hispani Antistites.

Idem Romanæ Ecclesiæ privilegium agnoverunt Gallicani & Hispani Antistites.

sub Menna & Anthimo conceditur in eod. lib. 4. cap. 7. novellâ 16. Deinde Maxentio imperante, Joannes, cognomento Jejunator, seipsum Oecumenicum Episcopum appellavit in Synodo adversus quendam Gregorium Episcopum. Tum Pelagius II. ob elationis hujus vocabulum, inquit Gregorius lib. 4. Epist. 38. hujus Concilij acta dissolvit. Hujus Pelagij successor Gregorius eundem titulum, quem Ioannes Mauritij gratiâ fretus retinebat, impugnavit litteris ad Imperatorem, ad Patriarchas & ad ipsum Joannem scriptis.

Ex his Eulogius Alexandrinus rescripsit Gregorio se pariturum, & istâ voce Oecumenici abstenturum. Hunc tamen titulum in his ipsis litteris Gregorio adscripsit, quod ei non placuit, sed Eulogium monuit, ne vel sibi, vel alteri cuiquam tale aliquid adscriberet.

Post Joannis mortem Cyriacus hujus successor eundem titulum detinuit, authorque fuit Mauritio & Anastasio Antiocheno, ut Gregorio scriberent, rem esse levem, & omnino indignam ejus disensionem, & scandala generare: ideo Gregorius licet invitus, sed pacis ergo Cyriaci litteras communicatorias hocce titulo inscriptas suscepit: at graviter eum admonuit, ut à stulti, verba iunt Gregorij, vocabuli se appellatione compesceret. Attamen hunc retinuerunt Constantinopolitani Antistites, frustra reclamantibus Pontificibus Romanis: nam licet Phocas in odium Cyriaci, & in gratiam Romani Pontificis adversus hanc Constantinopolitani Antistitis dignitatem, decretum emisisse dicatur, statim tamen Heraclius rem in integrum restituit, posterioreque Antistites Constantinopolitani hunc semper titulum usurparunt. Quamvis autem ambitiosus ille sit, ut rectè vitium est Gregorio, attamen Romani Pontificis Primatui non obest, dici etenim potest aliquis Episcopus universalis ratione Diœceseos, cui præest, quo sensu non solum Constantinopolitano, sed & Alexandrino & Antiocheno id nominis inultum est. Hinc Anastasius Bibliothecarius in præfat. 7. Synodi ad Joannem §. hunc titulum excolat. In eo, inquit, quo frequenter Oecumenicum in hac Synodo Græci Patriarcham suum inconvenienter appellant, Apostolatus vester adulationi veniam det. Verùm cum apud Constantinopolim positus, frequenter Græcos super hoc vocabulo reprehenderem, & fastidus, vel arrogantia redarguerem, assererant, quod non ideo Oecumenicum, quem multi universalem interpretati sunt, dicerent Patriarcham, quod universi orbis teneat Præsulatum, sed quod cuidam parti præsit orbis, quæ inhabitatur. Nam quod Græci Oicumenyn vocant, à Latinis non solum orbis, à cuius universitate universalis appellatur, verùm etiam habitatio, vel locus habitabilis nuncupatur.

64. Denique quamvis Græci, postquam à Latinorum communione sejuncti sunt, in Romanam Ecclesiam fuerint iniquiores, nunquam tamen eju Primatum directè impugnaverunt, nec enim aut Photius, aut Michael Cerularius hanc disensionis causam allegant,

nec de primo loco cum Romano Episcopo contendunt: unde & Græci recentiores fatentur, primum locum deberi Romanæ Ecclesiæ. Verùm id ipsi à Concilij & Imperatoribus indultum, vel ob amplitudinem orbis concessum esse, contendunt, non autem Jure Divino, & à Petro istud privilegium habere autumant. Sic Barlaam Monachus in libello de Papæ Principatu cap. 2. ait, omnes Apostolos, quoad Ecclesiam attinet, in pari honore fuisse, sacri autem duodenarij Principem fuisse Petrum; cap. 3. negat, Romanum Pontificem peculiariter esse successorem Petri, cap. 4. ait: Romanam Sedem multis sæculis post Petrum, Sanctorum Patrum, pijsimorumque Imperatorum beneficio primas fuisse natam. Cap. 6. ait, Sedem Constantinopolitanam dignitate primam esse, & in rebus Ecclesiasticis, penitentiæ atque Romanam summâ eminere potestate, sed ordine secundam esse: Quemadmodum enim, inquit cap. 7. novæ Romæ Episcopus à Papâ secundus ordine est, ita planè Alexandrinus hinc secundus, deinde Alexandrino proximus Antiochenus, Hierosolymitanus ænigme Antiochenus.

Hæc ratione negat, Constantinopolitanos Antistites à Pontifice creandos esse, & cap. 9. Papæ prærogativam in eo sitam esse, docet, ut primo sederet loco, primasque seorsum appellaretur, atque aded in mysticis Divina liturgiæ precibus prima illius mentio fieret. Tu si quid amplius, inquit, dicere habetas è sacris Canonibus, id demonstra, minime refragabimur.

Eadem habet Nilus in lib. de Primatu: Cum, inquit, duo circa Papam consideranda sint, quod & Romæ Episcopus sit, & præterea quod sit primus aliorum Episcoporum, prius illud à Petri accepit, quod sit Romæ Episcopus, alterum verò à sanctis Patribus & pijs Regibus multo post tempore. Etenim Sedi veteris Romæ, quod vix illa Imperatrix esset, meritò Patres primatus dignitatem tribuerunt. Idem in lib. de dissen. Ecclis. Neque verò, inquit, illud in causâ est, quod Latini affirmant, nos nobis primatum arrogare verò, & in secundis post Romanum principatum nobis consistere, simulque ideo pacem deturbare, neque enim, inquam, cum Romana Ecclesiâ de primatu contendimus, neque de secundo loco nunc agitur. Ex his perspicere licet, quæ sit recentiorum Græcorum de primatu Romanæ Ecclesiæ sententia, & in quibus vera dicant, in quibus à vero aberrent.

Corollarium.

65. Elliesius equidem sua quarta disertatione cap. 2. §. 3. recensitis ex una parte Wicleffitarum, Lutheranorum, & Calvinianorum, ex parte Curia Romanæ Theologorum de Ecclesiæ Romanæ primatu sententijs, subiungit, fusiusque exponit Gallorum hæc de re doctrinam veluti mediam: in quâ occurrunt plurima improbanda. Quia tamen per totum præsens opus nostrum fustissime eam vel discussimus, vel deinceps adhuc discutimus, idcirco actum ageremus, si illi Elliesiano proposito diutius immoraremur.